

ہج کس یا ادارہ یہ اے وانگیء ابید چہ شکرکار و رضاء
چاپ و شکر گت نہ کت

نشان

نشان : کتاب و نام :
گل محمد وفا : شاعر
اسحاق خاموش / صابر سجاد : گانج
فروری 2011 : اولی چاپ
500 : دانگ
150 کلدار : نہاد
آثار پبلیکیشنز کراچی : شکرکار

گل محمد وفا

آثار پبلیکیشنز کراچی

aataar2010@gmail.com

نشان

نشان

لڑ

نامدات

- 10 گل محمد وفا.....بشیر بیدار
- 12 تو بل کہ منار اے جہان...اسحاق خاموش
- 21 وفا.....نعیم وفا
- 25 باغِ عینکوں بچا رلال عینکوں
- 26 جی گلین دامنیت وزیرانی
- 27 شمش کا راں کہ زرد بندیت
- 28 پیسہ چونہ آت دُر دانگ مرچاں
- 29 دیوانگے انجش نہ شست
- 31 من گلاب عینکوں عروچاں
- 33 ہیشکے واس انگ ملا رنہ کنت
- 35 زہیر گی پتو ارساں شلمان انت
- 37 یار ممت کناں دُمد بیائے

بلوچ راج

نام

نشان

نشان

67	دُر دانگ اُنت نیا دھنر	39	سبے موسماں نہ کرزاں دل ے
68	روٹ کھیت گئے نہ جنت	40	نچاں چو بالو ے ژند ژند گشت
69	ہر کدیں زور اُنت مابل ے	42	لیکوی لاڑ ے لاڑ ے بچاڑاں
70	ھیال چول جنت زند ے	43	ہر کس ے راست کھمے گور
71	آ زمان سیہ سیاہ اُنت	44	چون دلائی آہ جنت اُنت
73	سبے کہ من ے پو تو غمی کنت	45	مہکان کھو پری رنگ کھمنی
75	بچکند پرے آوازاں کندیت	46	بہاری موسم ے ترمپاں
77	کھنئے جہر سر اساحیل	47	جتنی ہمر اھی ے کہ دہرے
78	تئی گنوکیں ہیاں شرکنت	49	نال کپت اُنت بیاہ زیر
80	نوں اکاں دروے یکپت	50	نیمش دھر ے تہہ اُنت ایوکی
82	گاراں پہ چم ے لپارگ کہ	52	ھیال ے تاس ے تہا اُنت چول
84	دل آتاریں رنج ے پاساں	53	دُڑاھی
85	یکیں حالتیں مئی گیش ے	55	”شپ چاغے“ ماں بادگیر
87	وت	57	ہمک روچ جہر اں ساچان
89	شپ ے شرنگی ے پہ ماہ درہ شیت	58	جیگاں چاک کھچال بکن!
91	دُر دانگ	60	ھوئی حیر ے بدل مئے جان
93	شاہاش سبے کار ے بیات	61	زندمانی
95	تدریت باجے ہست	64	کُنگ کھپل کھپل کھپل ے شپ
97	چے دارے دل ے باریں	66	درد غلوٹ ے کتاب برد جاہ

133	جی جی اندام قدح قدح دیم	99	منی نپ غمیت بہ بند دیم
134	ساہ یو بدل چم و بچکند	101	گپ کنئی حروف اُنت
136	چو ملو رملو موسم بیت	103	مزن دُور
137	مہ بات اُنت دل کہ جنجالاں	106	سر بگرز لگاں تو مہ کپ کوں
138	ہمبیل	107	آسچر
141	مہر یار زانی مہ جن گپ و	110	بزان ے اگاں تو شپ
143	ہمراز	112	کو سگیں رو چانی وام ے کپنگیں
145	طلہ ہود و شمع نورنگاں تو شر تر	114	نہ لوہاں نہ چاراں ہمنے ماہ
145	اوستانی ساج	115	تو غریبے ے ترا ہمسر نیست
148	گشے رُعب نورچ نورنگ	116	ایش شراب اُنت رندے
149	ہمسفر سست نوریل بیکواہ	117	گو نڈ نور مزن نورش ے چونی و
150	انجیں جاھے کہ چتی جاہ و	118	مں سبزیں جنگل و
151	نورنگیں لُکائی ارمان دُرنگ	120	سلا تو
152	بیا	122	ورد و بہر کنیں ہیگے اول تر کنیں
154	اولیہریں صباہ	123	واگے وابیدار گھیں چمانی تہا
156	پہ تر ابو نورس نورچ پہ لاشانی	124	مہرانی خدوک
157	ساہ نور رواہ و کپ	126	برے چمانی روک کدی
160	باتاں	128	بچکند پل اُنت کئے گیوار
162	ہر دیں ماماہیں رو نورم	130	ہنکدیں

گل محمد وفا

مراد ساحر گشیت

ڈنگر انت زندہ ہمک در ساحر

مرگ و زہری و چشمک بند نہ بیت

ساحر و کپت راست انت - موسم ماہکان، و ہدیہ پاس ہامین و ہتم
رونت گوزنت بلے پدا کانت - البت رنگیں مردم پدا نیاہنت - دریکس
پش مہ بوتیں بلے بنی آدم بےوس انت - و ہدی مردماں راست گشگ -

ملکوت مستیں لیوھے بوتیں

دور سریں کوراں جو رہ پچار بنیں

گل محمد وفا، اقبال راز، پیر بخش پیر آل و دوست محمد توفیق مئے عمر و
حساب و چکت لیگک بنت - بلے اشانی ادبی بالاد در کسان و مزن بوتگ -
ازم و کون عمر و ہمکر نچی نیست - وفائے دیما رتگ و مزن بوتگ - ٹمپ و
وانگ جاہ و مئے مکتبی بوتگ - بلے وفائے فہم و زانت چہ آئی و شاعری و پذیر و
پیدا و رانت - وفا جہر بکسین ناداری و رند و نہ کپتگ - وفائے فکری و ٹنگی و مزی
بالعی چہ آئی و شاعری و زانگ بیت -

”مبادہ“ و ”رُلف و چکند“ وفائے ہنگ بوتیں کتاب انت چہ اے
کتاہانی وانگ و وفائے ادبی بالاد جوانی و کیاس کنگ بیت - وفائے سہمی کتاب

163

دوزخ و جاہ کنگ لیب

164

چو اومان و تار و بل ایت

165

گیم رنگیں مئے واہگ و صو

167

اتکک بیار و موسم چیتک

169

مجال

171

منی تو اریگہ درد پانی کار

173

دمانے دیر نہ کوست بال

175

چار بند

وفا گھست و ارمان ہمیش انت بس !
چو اَجلیں کِشار و چرگ بوتلیں

لہذا کئی دنیا تھا آہک و چہ پیسراوں منی دوستیں شاعر ہما
انت کہ آہانی شاعری وتی دور و شرنگی و چیدگ ات و آہانی شعر بہک مردم و
دپ و انتنت۔ آوہدی آئی و شعرانی دپتر چاپ و شرنگ نہ بوتگ ات بلئے
ماہتاک بلوچی و دگتا کہنداں آئی و شعر چاپ و شرنگ بوتگ انتنت۔ من آئی
و لچہ و دستونک ہما و ہدی و شرنگ انتنت۔ اے کس ۱۹۸۹ء ات باریں
من گل محمد و وفاء شاعری و سر پد بوتگ اتاں یا تا بلئے من ہر و ہدی آئی و
شعرانی تہا وشی یے مارا۔ من کہ ہما دربر جاہ و وانگ و اتاں ہچو گانی سرا
کہ ”بزم ادب“ و مرا گش بوتگ انتنت گوا و وفاء شاعری الم و وانگ بوتگ
انتنت۔ کسان و پدا کنٹیں ہیال... و وفاء سر پد بوہگ گران ات بلئے کوں
لہذا نک و ہنگر نچی روج پہ روج و دان بوت۔ ہے وڑا شاعری و بہمک
ہندا ت گت۔ من کہ نہمی تبک و سر بوتان منی وں بھتی کہ و وفاء دربر جاہ و منی
استاد جوڑ بوت۔

یکرو چے منی نازاتی کہ من چہ و وفاء ابن انشاء و شاعری و با رو پڑس ات۔

نشان ”ہم پہ بلوچی ادب و بلاہیں چیدگ و نہانے۔ و وفاء وتی زند پہ ملنگی و
درویشی کو ازینتگ۔ و وفاء دل پہک و دل صفائیں مردمے بوتگ۔ منی خیال و
چہ بدیں باطنان جوانیں فکر و خیال و دی بوت نہ کنت۔ و وفاء ظاہر و باطن و
چو وڑیں فرق و تفاوت نہ بوتگ۔ ہے صفت و وفاء بد مان گنگ۔ چو کد و وفا
وت گشیت۔

و وفائیں و داں ابد مانیں

و وفاء فنا پر نیست۔ انچش کہ و وفاء شاعری ابد مان انت۔ ہے وڑا و وفاء
جند زندہ پیر انت۔ و وفاء گران و سنگینیں مردمے بوتگ۔ ہے گران و وفاء چہ
ارزانی و کن گنگ۔ آدگہ گپ ایت کہ مرچگیں چا گرد و پد گران و سکی و وتی
وڑیں و کس جوڑ گنگ۔ حافظ گشیت۔
و گر چہ بدنامیست نزد عافلاں

مانی خواہیم ننگ و نام را

بشیر بیدار کو شتلات شمع

۱۵ جنوری ۲۰۱۱ء

اے ہے وہدات کہ وفاء گنوی و ہر مہشور انتنت ۔

یکبرے منی دپ ہمدیم کے چار انتنت پداوڑا کینت کے ۔

’ہمرا دگہ کار نیست ہر جا گہ کہ بھنگی یے است ہما ہمیشانی بخت ہمداءات

... تو فاضل و نوان، سید و نوان، حافظ و بخت و بکن، جاتی و بخت و

بکن ... من گنرو پوکانی باروا چے زاناں ...‘

منی بخت دپ و بکو روت ۔

بلنے من چریشی و پد زانت کہ وفاء کوں وتی لیزانک و چچو مہر و ہمگر نچی

است ۔

مے راج و بد بختی ایش انت کہ شاعرے کہ چرے کوڑہ و سر گیت و روت پدا

و مردوم پکارگی چرائی و بھال بنت ۔ لیتے لہو انکی گل آئی و یات و مرا گتے

فہین انت و چہ ہے ڈپہ و دزکش بنت ۔

وفا وں ہے بد بختی و عجانی تھا گار و بیگواہ انت ۔ سال و ماہ وتی پند و بزان

انت گل محمد وفا، عباس علی زئی، پیر بخش پیرل، رزاق دیدگ، چراگ

لاشاری، کفایت کرار، و گہ بازیں نمیرانیں شاعرانی سالوچ چہ بے توار ی

گوزنت ۔ شاعری و سرا چمھانک و گیک و آبانی باروا ہشتہ کنگ دوریں

چپے ۔ من ہے سر پد ہاں کہ نوکیں شاعری و تھا وفا و مزین ارزشتہ ...

ہاسکن دستونک و تھا ... وفا شاعری و رباتنی رد و پوگ و ہمگ و زلورت

انت ۔ وفاء شاعری و نازکی و بیچ و تابانی درمگ و پد رنگ و زلورت

انت ۔ منی ہمیں بیچ مزانت و چہ شاعری و ناپوہ و نامر پدے وفا شاعری و

سرا کہ ند و چست کنت تہ ہزار ند و پگر و سوساں کیت ۔ پمشکا من چہ وفا و

ارواہ و پہلی لوٹاں ۔

وفا و چند و گشگ انت کہ بندات و آئی و چہ ششمی کلاس و کوں

ساز و زیر و ہب و بگ و کز و گور و مرا گھانی تھا بہر کے ز رنگ ۔ ہے ہب

وواہگ و یا زہمی کلاس و واگ و و ہد و براں ۱۹۸۳ و وفا شاعری بندات

گت ۔ بلنے گیشتر یں رھونی آئی و چہ بشیر بیدار و رت ۔

گل محمد وفا کوشکلات و ندو کے ٹمپ و ماٹرے ات ۔ مردمانی گشگ ات

کہ وفا و گیشتر و ہد کوں گنوی و گوتگ ات ۔ سال و دوا ز دھیں ماہانی تھا

یک ماہے سارات گویا ز دھیں ماہاں گنوک ات ۔ وفا گنوی اوں چا اید گہ

گنوکاں جتاہیں گنوی یے ات ۔ وفا کوں کس و ہبر نہ گت ۔ ہر و ہد و

چل و چل ات ... بلنے اگاں کوں کسے و ہبرے گت گوا فلا سفرانی وڑا

۔۔۔ سگریٹ و بند، تمباک و چرس کوں وفا و ہمگر نچی انتنت ... بلنے اگاں ما

پجاریں تہ وفا و گیشتر شاعری اوں ہے و ہد و گتگ ات ۔ ایشی و مول و

مرا دپھر اے نہ انت کہ نشہ مرد و شاعرے جوڑ کنت ۔ بلنے وفا، گنوی و

شاعری و ت ماں و ت و ہمگر نچی انتنت ۔

وفاوتی عہد و مہرند و دستونک و شاعراں چہ پمشکا جتا انت کہ سستا ساج و
گچھی نگاہاں اگاں چارگ بہ بیت تدوفا و شعری دستار مزن انت۔ دستونک و
ابید و فاء ہشتہ نگلیں لچہ اول ہینچو ارزشت دارنت۔ و فاء یک لچہ یے۔

کے انت چماں دزے مالیت
کے انت راہاں رُژ نے بالیت
کے انت گاریں راہ و ڈس دنت
کے انت شکیت موبیں ملگور
کے انت روج و عرف و وژا کنت
کے انت ووج و حرف و وژا کنت
نوکیں و حد و نوکیں در و شتم
کیفانی سرتلاں در کپ
رُلف و نوان و وچو آپ انت
زند و شان و کئے انت تاپ انت
مرچی جنرکاں پہ کئے چاپ انت
کئے سُرینیت سہریں سرگ و
پہ تو واری پہ ما واری
مرچاں سبز انت چم و سنجل

جنگ نہ مانیت زنگ نہ مانیت
بدرنگی و رنگ نہ مانیت
ہو کہ اگاں تو شتر بڑا سنے
مارا بس تئی چند پکار انت
ساہ و بدل چم و چکلند
مارا دیگہ کئے است بے تو!!

وفا و گنوی و آئی و اے مارشت داتگ کہ اگاں چا گرد و چہ وژیک
و گندگ و پھمک لوٹ و گوا چا گرد و وژا گنوک بوھگی انت۔ و فاء وژ و
اگاں چہ زند و در و میرا ش پلگ بہ بنت تہ مردم یک رنگے جوڑ بیت۔ و فاء
کز اچلیں زند بنیاد و زند و ہما سہتاں چہ گیش ارزشت داریت کہ او دا
مردم رنگے جوڑ بیت یا بے معنا ہیں و ابے جوڑ بیت۔ دُنیا و تہا غم و اندوہانی
دیمپانیں مردم آئی وھیال و بنیادی و معراج و سرانت۔
مرچی بلوچی دستونک و بجز و وت آئی و منزل و نشان و چیدگ در گیتنگ
انت و وفا ہے چیدگ و نشان چہ دیگر اوشتا تک۔

روز و در و بزمش و برازاں دز چکانی ساہگ و گشت
بانا و و ہم و ہد بیگاہ من و رسنیت

نہ گندیں۔

پہ دورے اے دستونکافی بہتے شعراں بچارات۔

پڑوشوکیں شیشگے رتک و رچجے
ردا ڈلفانی تاراں مارا پتک انت
وفا حالاں نہ پُرس انت کاڑ مرچاں
ھیال و سیمسروں پہکا اپتک انت

پڑھنگیں سر کوہ کاپے کپ ایت
دوچک انت آ کہ ماہ چادرے
لڈ مرچی دور پندیں راہی یے
اردگاں رتچاں بو راہ چادرے

منّاں گداپے و نیزگار پنڈوکے
گذرمے بوت نہ کنت درگہانی تئی شاہی
پہ یات گارے بہ مان سرگنویں امریش
تو شائلے اوں بہ نال یا کپوتکے چاہی

نہ پداے لچہ بچارات

وہاگاں اوں جار رتگ گشت و کوشانی درے
سیاگے سیاہی رجان انت گرد و بیر و ساہگ و
سہوش و ایرماد اگاں سار کہ متاں بدیاں
پڑھنگیں ہال و پراں گش کئی دستاں بدیاں
سجدھے بلکن و کنت آ پہ بہشت و ایمان
تئی ہیالانی تب و دین پرستاں بدیاں

سوئی آس و توگ و چنوارس گزاریں ما
توپان و برنگیں چو دیوال و پڑھنگیں
کوں جے دستونکافی بہتے بنداں ما اٹکل جت کنیں کہ وفا
و جند و درشاں داب چہ اید گہ شاعران چنچو پیک و گستا انت۔ آئی و کزرا
زبیت اوں زندگ انت و آنوکیں زماں گ و لوٹاں اوں ماریت۔ ہماوحد و
کہ وفاء شاعری ہند ات کنت تہ بلوچی لہزاںک و تہا دستونک و شاعرانی کمی نہ
ات۔ وفاء انداز و بیان ہماہانی رت بلے پوت و جتاہیں کھلے گچیں کنت
کہ ہمیشی و وفاء دستونک و درشاں داب جتاہیں کنت۔

وفا مر دماں گنوک و دیوانگ لیکھ اٹک ات بلے وفاء شاعری و کہ ما
سرجمی ووائیں تہ ما وفاء شاعری و تہا بے مطلب و بے معناہیں ہیال و کپ

قرار لوٹیں ملا روڈ آنت

ودار لوٹیں دوار لڈ آنت

نوں کسے اے گالانی وانگ ء پد گشت کنت کہ پہ بے سائی ء کئے پشیمیں گپناں
گشت کنت یا لہزاں کمات کنت - عشق ء مہر ء سر حال ء وفاء ء دستونک ء
در شاندا ب و تی بجا ر جوڑ گشت - آئی ء چہ زبیت ء دو دانی منزل ء دیمتر سفر
گشت - وفاء ء کوں وحد ء سفر گشت بلے سبکی نڈر گشت -

ھواریں رد ء اگاں ما بچاریں تہ وفا چہ و ابانی تا بیراں گسر کپتک ات بلے
آئی ء دامارا ستیں و ابانی شاعری گشت - ۱۶ فروری ۲۰۰۴ء ء بد بختیں
نیمرو چے ء موٹل ء و نیلے ء سوب ء وفاء ء زند ء کوں بلوچی شاعری ء دگا گشت
ء وفاء بے وحدیں مرگ ء بلوچی شاعری ء نوک ندر گیں امروز اپتک
گشت -

اسحاق خاموش

کراچی، ۲۰۱۰ء

زندمانی

او زندمانی!

او زندمانی!

من واھگانی کتاب پہکیں

تئی درگھانی دراں کہ پول ات

غمانی آماچیں حرف حرف ء

اے زرد ء پھنڈ پھنڈ ء کپ کپ ء

اے جان ء بند بند ء ٹپ ٹپ ء

اے زند ء بیگاریں چپ چپ ء

پتلیں راہانی لپ لپ ء

قرار لوٹ ات

ودار لوٹ ات

بلے گشت کہ

ابید تیک ء

پہ تھر تھریں حساب ء داداں

مئے ہمسری ہے؟

کہ پہ مرا دیگیں و ہدھ پاساں

رست، مرچی اگاں بلوچستاں ۽ ہر کنڈ ۽ مگ ۽ بچارے گڈاھے مارگ
بیت کہ زابلول مرچی چہ مردین آدماں ہم تعلیم ۽ دیم ترانت ۔

پداھے زمانگ ۽ وفاء ماں کوشکلات ۽ بلوچ لاہیری ۽ نام ۽ یک کتاب جاہ
یے اڈدات کہ او دا گیشتر مارا بلوچی وائینگ بوت ۔ وفاء وتی گس ۽ تہا ہم وتی
میتگ ۽ زھگاناں وائیت بلکیں وفاء گس یک سرجمیں درس گاہ یے ات
۔ مرچی اگاں بلوچی ۽ اے چاریں لہراں مانشتہ کنیں تہاے وفاء بدولت
انت ۔ پداوھدے وفاء نذر آباد ۽ اسکول ۽ بدل بیت ۽ آئی ۽ ماسٹری ۽
پوسٹ ڈگاری کہن ۽ بیت ڈگاری کہن ہم وفا ۽ ہند میتگ ات بلکیں ہم
ڈگاری کہن ۽ وفاء وتی کو دکیں چمچ کتگ انت ۔ ڈگاری کہن ۽ روگ ۽ پد
وفاء کتاب جاہ ہم وڈالانی آماج بوت ، وفا پداے میتگ ۽ چہ ہم نہ جت
کوشکلات ۽ تمپ کشے بے وفا ۽ ابیت انت ۔

گشے رُمب ۽ رچ کھگ بوٹگیں

وتی میتگ ۽ چہ وڈگ بوٹگیں

وفاء تہا ۽ ارمان ہمیش انت بس

چوا جگیں کشا ۽ پڑگ بوٹگیں

پداھے حال شنگ ات کہ بیا وفا گنوک انت ، چہس باز کفیت ، چاہ ہم باز
وارت ، و سرات لہجیت ، جان ہم نہ شودیت چلہ چل انت ، برے برے ہج
گپ نہ جنت ، اگاں گپ ۽ لگیت گڈاھسی ۽ نام ۽ نزانت ، کسی سر پر نہ بیت

وفا

مرچاں گمنام انت وفادلیرانی بازار ۽

بیامنی وھد یکن مارا نمیران برو

کچ ۽ تمپ ۽ جہہ منندیں گل محمد وفا کہ گیشتر وفاء نام ۽ زانگ ۽
ہجارج بوت ۔ وفا یک استاد ۽ درس دیوکیں مردے ات چوتائی ۽ ذاتی
حوالہ ۽ ہم وفاء کار کسب ماسٹری ات آچائے درس گاہانی توک بہ بیت یا کہ
ڈن گورے ، یا کہ وفاء چند ۽ گس ہر کسے کہ وفاء ۽ گور ۽ نشت ۽ پادانک تہ
آئی ۽ الم چہ وفاء چیزے دربرت ، ترالے گک ۽ وفاء بازیں شاگرد ۽ مکتبی
یے ہم دست کفیت ۔ من ۽ اگاں گیر انت اے ہماوھد ۽ کہ وفا نذر آباد
اسکول ۽ ماسٹرات اے وھد ۽ ماکسان اتیں کوشکلات ۽ پرائمری اسکول ۽
وانگ ۽ اتیں ، بلے گیشتر مے تر بیت وفاء گس ۽ تہا کتگ ات وفاء وتی
ہند ۽ مگ ۽ مردماں تعلیم ۽ باز کین دات اگاں اے ہم بکھاں ردوباں کہ
زابلوانی وانگ ۽ زانگ ۽ وفاء یک مزنیں دستے ہم ہوار ات ، آزمانگ ۽
مے ہند ۽ مگ ۽ زابلولاں ماں مکتباں نہ ویتگ ات ، گڈاھے کار ۽ بندات
وفاء چہ وتی گس ۽ گت مے لوگ ۽ تہا چار ۽ پدا وفاء وتی گس ۽ زابلولاں
مکتباں پہ وانگ ۽ دیم دانت ، کم کم ۽ ہم جھد ۽ ردوم زوراں کت وال آ
دگہ زابلولاں ہم دیت انت گڈا آدگہ ہند ۽ دگانی زابلولاں ہم سکین

ظاہر شاہ و فاء بی بی مریم وفا،،،،، وفاء دگر گنج نیست چندے شیر انت ء
 ہمے دوہیں زہگ ۔ کہ وفا ء پشکپتگیں میراث ء پشد انت ۔
 اے وحد ء وفا کوں وتی دوہیں زہگاں، کوں وتی گنوکى ء کوں وتی
 شامری ء ء کوں وتی ماسری ء دگلوش ات، اے وحد ء وفاماں مند سور ء
 ماسرات کہ 16 فروری 2004ء سہب ء سراوتی ڈیوٹی ء روگ ء بیت کہ
 راہ ۛنمگ ء آئی ء گاڈی یے دام کنت ء مارا درستاں یلہ دنت ٹھروت ۔

تو وفا سودگیں پا داں کوں ستر پند جنگ

مان میتک انگت ء مکیں دل ء پرواہ انت

ما گنوکانی وتی پیے اگاں بدہمے

کجا داں سر بہ کپیت درگہ انت پوہ گاہ انت

نعیم وفا

10 بہار ان 2011- گتر

کہ وفا چے گشیت ء چے گشگ لوہیت، بلے شیر انگت ہشتہ کنت، شیر ءے
 شرانت، ماسری ہم انگت کنت، بلے ڈیوٹی ء نہ روت، سرکار ء تنخواہ ء ہم
 نزوریت، ہما گنوکى ات کہ وفا ء ہمراہ بوت کوں داں عمر ء گمڈی روچاں کوں
 جس ء سگر یثانی بُنداں، کوں تر ماس ء سارتیں چاھاں۔ بلے وفا ء گنوکى
 ساریں گنوکى یے ات، وفا گنوکى ء تھا یک ساری ہم است ات، وفا ء ہیر ء
 ہبر گنوکى نہ انت، بلکیں ما آ وفا ء سر پد نہ بوتیں، گدا ما گشت وفا
 گنوکیں -----

میکرو چے منا وفا گشیت نعیم! کوں یکدار ء ء ماہ ء سرا روگ بیت۔

من گشت اناں۔

گذا من ء گشیت اگاں رژن ء شوہاز ء در کپ نے گدا یکدار ء سراہما ء سرا
 ہم روگ کپیت ۔

آروچی وفا ء اے ہبر ء من گچ پوہ نہ بوتناں بلے مرچی من اے گپ ء
 ماراں کہ وفا ء دانک مزنیں مانایے داریت ۔

ہمے وفا ات، گل محمد وفا، یک زمانے گل جان وفا ء نام ء ہم زانگ بوت،
 بلے پدا گل محمد ء گل جان دوہیں دورا تک انت وفا، بس وفا بوت، برے ماں
 تمپ، برے ڈگاری کہن، برے زڑیں ہگ، برے مند برے تمپ ء
 کوشکلات ء ترا ہمے وفا گندگ ء اتک ء برے بیگواہ ات۔ گنوکى ات،
 شامے ات، ماسرے ات سور ء سانگے گت حد ء دو زہگ دات،

☆
جی گلیں دادِ معیتِ وزیرانی
مے ہما آکبتِ فقیرانی

شپ سترِ شاعرِ جگہاں پر شنگ
کندگے شالا نوکِ سیرانی

مرچی حالِ انت کہ بھت نازیک
مولس یے شاتلے کھیرانی

تئی گورے ہاترے نہ رنگِ لاس
بے سریں راہے بلکیں پیرانی

اے منی بیگمے شمندیں غم
نوش کت مار سراں زھیرانی

لویت آشوبِ لہیں کشکے
ژندیں گیوارے تیرے پیرانی

قول بنت چون نامراد وفا
نوں رواں درگے پیرانی

☆
باغِ پلاں بچار لالہ گلاں بچار
رنگ حوناں ہوار بوپہ جلاں بچار

بنت سزچِ اگان کیف چہ دیدگاں
وہد وہدے سرے تہ اٹلاں بچار

نیادے سہبت ہمیش زندے لذت ہمیش
کمو باہینت وتے کمو رلاں بچار

گوئلانی وپے کوہیں بولان بنت
پڑشگیں میتگے نقشیں گلاں بچار

چو وداریکے پیا زر انت نیادے
چم کنجل بیت کوہے ٹلاں بچار

ارتے آرت انت وفا چو مارشت منی
قط ڈنہ دراں بڑک پچلاں بچار

۲۲ جون ۲۰۰۳ء

پیسر چو نہ اُت دُر دا نگ مرچاں دِلمیری بازۂ زانت
چوں چوں تر پیلۂ تالانِ انت چونۂ اندریں رازۂ زانت

نازُرکۂ تنک نازاکیں استالِ گوئگۂ ماہۂ رنگ
وت چو بے گتۂ نادانِ انت ناز گزۂ گہیں نازۂ زانت

ارس پہ صد بدل ہر دانکۂ ہرچی دات کنت بکشائیت
یکےۂ نپارت آگپ ہم دُر دا نگ مئے، بے بازۂ زانت

میلۂ گر ترا ترۂ تاب ہر روجۂ منی شہرۂ بیا
آروچی منی چماں دیست اے روجۂ دلۂ سازۂ زانت

زہیرانی قلاتۂ بانکِ وائے پہ وطنِ ہشکلیں دار
جی جی پہ بلوچ بُراہندگ کوہۂ کلہری دازۂ زانت

ہر کس پہ دگر بنامِ انت ایشِ انت من وفا امروزۂ
کلدارۂ بزانت پاکستان، ایران اوں وتی گازۂ زانت

۱۷ اکتوبر ۲۰۱۷ء

شמושِ کاراں کہ زرد بندیت ہزار تاراں
چو بے کراں کہ زرد بندیت ہزار تاراں

بلیٹگِ انت ماہۂ ماہکائیۂ تئی نہانی
پہ شپ تہاراں کہ زرد بندیت ہزار تاراں

عشقۂ تاہاپۂ زلفۂ نمبانی ترپِ مٹگ
گونکۂ گاراں کہ زرد بندیت ہزار تاراں

چے پتۂ گوری دواۂ درمانِ هستۂ نیستۂ
زرد واراں کہ زرد بندیت ہزار تاراں

سروں داں وہدے نہ کپتِ راسھے ہندۂ جاہے
چہ وت شزاراں کہ زرد بندیت ہزار تاراں

تو گوں من، گوں تو، حیر کنانۂ روانِ ایتیں ما
پے تواراں کہ زرد بندیت ہزار تاراں

دے تسلہ وفا نہ دنت کس گھہازۂ مہرۂ
کہ شنگِ شاراں کہ زرد بندیت ہزار تاراں

کنڈانی آپؑ سردیؑ
گوں شوانگے انجش نہ ٹھٹ

دڑیں سلامے گوں کن انت
بے زانگے انجش نہ ٹھٹ

کوہنیںھیالاتؑ گوریگ
دردانگے انجش نہ ٹھٹ

تو اسرینت اس سیاہیں شپ
مہ چانگے انجش نہ ٹھٹ

حالاں پے ربالو وفا
پروانگے انجش نہ ٹھٹ

۵ جولائی ۲۰۰۱ء

کھ

☆

دیوانگے انجش نہ ٹھٹ
م ترانگے انجش نہ ٹھٹ

جبار انت من بادگیرؑ سرؑ
بیگانگے انجش نہ ٹھٹ

ماہ انتؑ ماہؑ مہلقاہ
دلانگے انجش نہ ٹھٹ

بودی نکیں برزؑ بال کت
کم زانگے انجش نہ ٹھٹ

چو چناں درّہ دوچی منی حالت انت مروچی
تئی یات ء شاگیں کوچک ہمک زیمیل ء مدیت انت

چے قصے بیاراں کہ گچلاں نہ کیتگ
اے دیار جاورانی کواں ساحر ء مدیت انت

پدا موسانی شائل کیتگ زہیر نال انت
برے شات سہب بیگہ کدی شپ صبا مدیت انت

پشیں دھر ء عاشقی ء بیا سوچ روکیں چدا چہ
مینگ ء تئی اشارت بچ مردم ء مدیت انت

چتو دراج کشیں راہے گشتے واب ہم سرا انت
چوشیں گنوک ء ریٹا شالا وفا مدیت انت

من گلاب ء مٹھل ء روچاں ترا دربا مدیت انت
وتی وشی ء غم ء نپ چو بے عصا مدیت انت

من جہاں ندیت مدرائ آمدیت اول مدیت انت
بزاں عمرے ات دمانے وت صدر ء مدیت انت

تئی ملگاں ستائیں اندام ء مہلکائیں
تئی خیال ء سبزیں گوارگ اد ء جنگل ء مدیت انت

چو کہ ساچانء زلف مانشتنگ
بے قراریء بے قرار نہ کنت

باز پڑینگ پیشگیں یاتاں
انگہ ہوشء منگء سار نہ کنت

☆

جی پہ مہلجء گواچنی سوبء
ترانگی لڈاں درد ہار نہ کنت

نوں پہ پڑائےء وفا آم انت
واہگء دڑچک چوں پتار نہ کنت

شیشکے واس اتگ ملار نہ کنت
وقیاں پل کہ غم ہوار نہ کنت

گشے زہتیں زہیراں سر رُرتہ
کئے وتء را چو راہ چار نہ کنت

رژن بندان انت مہلقاہء شب
ہر کسی واسۂ بامسار نہ کنت

کھ

چریت ءِ ثرد زوریت گواڑگان ءِ
عجب آہوگ نیاد ءِ سبزگان انت

☆

شپ ءِ روج ءِ نسکیں جاور ءِ غم
توئے باریں دگہ ءِ بہر مان انت

وفا بے وہد واءِ پاد کالیاں
گشتے استار بام ءِ جنجران انت
۲۰ اپریل ۲۰۲۰ء

کھ

زہیرگی پہ تو ارساں شلان انت
دل ءِ من کلوءِ دردے مَجان انت
مے آہزاپ ءِ نیت بزمش ءِ توارے
چیا کہ مکی پُخڑی زندمان انت

گج ءِ مولم پدا بیگاہ ءِ زردی
سر ءِ جمبوریں گرے ایرچان انت

چے زہر ءِ کچلے مارا بدئے گوں
ہے تام کہ جتا چے شگلان انت

ہور گوار انت نہ سنج الکاپ انت
 روج ایمن نہ ساج سرگواپ انت
 ہون جوئی کئے بدل گیر انت
 لٹھ انت تکہ دلجی تاپ انت
 چچو ذروہیتگ پڑشگیں ماہ
 دیگر بڑاہ ذروت ہمارہ
 بے انگت مکت در کشاں
 لوٹاں ملگور جزیں بیگاہ
 ہر پد ہست ہلک لڈیناں
 گشتن وہدی قول سڈیناں
 چون گیابان گوانزگی موجاں
 اے تیباں پہ چول چنڈیناں
 کینگ کست رتجیت سیاہیں بیک
 کودکی گوزان انت چیک چیک
 درد پریچ انت مارا تئی پادینک
 بیا گلین زید گزدرانی شک
 ۱۱ نومبر ۲۰۰۲ء

یار
 یار مت کناں دیر بیائے
 تو منگئے نے پہ کسے نے
 تلوہاں پہ ترا ہزار براں
 شک کو لیک ہاں اگاں کائے
 شوم شانزدہ یک غمے اتکہ
 انگر آساں دل وتی مٹتہ
 چد سگ نوں دمانے نہ بیت
 واہگ ریشاں جان در تکہ
 ترا نازیناں چہماں واب ریت
 ترا نگہ برانزاں پیچ تاب ریت
 دروغ ناہین آں بندر سوچک
 شپ چڑک انت سہاں داب ریت
 بیت بشارت تئی ہمدلی بدیت
 زر تمہانی کرپداک مدیت
 زیر بے پولیس چو سرء زیر انت
 پشت کپاں من کارواں لڈیت

ہمے موسماں نہ کرزاں دلِء بہر کندگا انت
چو لتہیں شرابِء دپِء تند بندگا انت

کئی زیریں زریٹنگ ہما گریٹنگِء کپودر
گُٹھے ٹلسیں جنکے کٹِء موداں رندگا انت

چرے زلفِء استمانِء یک شپے منی گذر بات
کہ موج مولمانی گلِء پُھلِء سنگا انت

برے آپ من سد کہ کدی من پہ آئی گاراں
برے حاجتانی طالع غمِء رنج پندگا انت

پدا کوکرا انت زہیرِء پدا جمہری میان اُنت
وفا کئی مثال بیاراں کہ جوڑِء زندگا انت
۱۵ اپریل ۲۰۰۳ء

سچاں چو ہالوے ژند ژند گُشت نہ کنناں
دیارے بزرگِء دُنیاء پند گُشت نہ کنناں

من انچش ساریِء سر بر کہ منزلِء سر ہاں
چہ دُرستاں رند تر، رند رند گُشت نہ کنناں

اے آس چرے کہ دلِء تو سگِء تو وت کائے
گناہِء سیاہیِء بیکِء شہند گُشت نہ کنناں

مدام جبینؔ گشتے انسریت و ش و شؔ
کناں چو آئیؔ مرگےؔ بند گشت نہ کناں

ترا پکار تہ آہاں بگرؔ دراں چچگرؔ
وتا کہ لوٹ بیت کند گشت نہ کناں

ہے کہ شاعراں پیشی کنیں چوں غزل گشتنگ
چتورانت باہوؔ پیردانؔ مند گشت نہ کناں

صباہؔ کوش زری واہگاں ڈر شیت وفاؔ
بلئے تئی مولمؔ اوستانی سند گشت نہ کناں

کھ

☆
لیلوی لاڑؔ؁ لاڑؔ بیچاڑاں
زیرینت دل مئے ماہلیں کاڑاں

ڈرچکؔ دارانی جی وطن مہرؔ
وائے وائے پہ گواڑگؔ گواڑاں

بھنگ مستیؔ گوں ہلاہوشاں
قدحؔ کیفؔ تازیؔ تاڑاں

ٹرانگؔ پولاں واہگوں بند انت
ارسؔ طوفانؔ دروؔ آلاڑاں

مئلؔ تئی شپ کفیں سہیل یگ انت
چار دہی ماہؔ شنگ کنت چاڑاں

ہوؔ وفا گندے لوگ وتی جاگہ
شر تر انت زندانؔ چرے واڑاں

کھ

چون دلانی آہ بیت انت چون گلء امبار بیت
چون بکنت کہ زیر زیر چنگ غمانی ساز بیت

چوش شرابء موسم وش انت چوش دلء ارمان بخت
چو نئے آئیے امروزء جُہد بکنت تہ باز بیت

من کہ نیاہاں میتگء لالء لال نیت کہ گلء منی
لیو کوتاہ ! چوری آں گوں مردم ادء ناراز بیت

بے گشت کہ مرگ بلاھے زندء باندات شاہگان انت
جون ڈراھیں ہارء بُرتگیں لپک پہ شوہاز بیت

روحء شپء سازتگیں موکم بیگاہنی ساہگء براہ
چ نزان ئے نیکء بدء را بو دبء پیاز بیت

ایش وفا ئے عشقء حدیث انت زاہم زمبوئم زریات
دیر گوزاں بیت مارئے فہم ئے مَلّاہانی واز بیت
۲۱ اکتوبر ۲۰۰۱ء

☆

بر کسء راستء مئے گوارء چوٹ ئے
اُگدہ زوریں سرانی باھوٹ ئے

قدے نوش قدے اومان
آپء ہوشامء چنگء لاکوٹ ئے

عاشقی گور کلپیں گیوار انت
انگت پہ وت دگہ درے لوٹ ئے

او ملوکانی شپ گوں استاراں
مستیں بالادء برانزاں آکوٹ ئے !

چہ زدیں ذروتء مانگء پالاں
کہ چہ گنجاں غمانی چار موٹ ئے

چہ کئی لہمیں لنگء واستا
تو وفا عہدی ہتیاں گوٹ ئے

کچھ

بہاری موسمِ ہز مپاں بہ میتک انت
دمانے رھلوزی آں ارس ریتک انت

تھماراں چہ گلِ برونِ تنداں
دلوں شالا وتی گیوارِ گیتک انت

پڑوشوکیں شیشکے رتکِ ریچِ
رودِ زلفانی تاراں مارا پتک انت

گوں دُڑماناں دپِ کٹِ نہ کرزاں
کہ استالِ گونگِ چکان سیتک انت

ودارانی قلاتِ لڈِ بتگ
منی منزلِ پدا باہوِ ھیتک انت

وفاِ حالاں نہ پُرسِ انت کاڑ مرچاں
ھیالِ سیمسروں پہکا ایتک انت

کھ

☆

مہکانِ پری رنگِ منی ماہِ غزلِ بیا
بیا بنداں پدا وِشیں غزلِ ساہِ بدلِ بیا

چہ مدتے بیگواہِ انتتِ موسمِ گوں بہاراں
نوں مھلِ منِ شہرِ جنِ انتِ پہ تو بتلِ بیا

روحِ شپِ دزِ ذرا جیِ اوتاگے صباہِ
بخشا تگِ انتِ نگاہےِ دستانیِ چنگلِ بیا

مے حاجتِ عشقِ آپیں بدنِ پرچا نزانِ
ماندا شنگِ انتِ چودرِ چکِ برِ برِ جملِ بیا

بیا بیا کہ تئی راہِ سرا نشنگاں دیریں
تو زانِ وفاءِ کہ وتا دا تگِ اڈلِ بیا

کھ

شے مُریدؔ چاکری کرنؔ جنگ
انگتؔ مہرانی ہلاشتؔ زرے

دِزگیں بانگواہےؔ آدیتکےؔ
جمہرانی ترپےؔ استینؔ پرے

تل کنگ بے سارےؔ جنڈیں قباء
وہد وہدے شال مہلجؔ ورے

من پھا پاساں وفا قولیک ہاں
نسہیں گیوارؔ کشکؔ سر گرے

مُجھتی ہمرانیؔ کہ دہمیرے
تو گجام دروؔ غمانیؔ آمرے

ماہلؔ مہلوگؔ ماہ درورے
بیگہؔ سائیل زہیرؔ زیرے

کنجلیں چماں دلوں بہر بہر گت
چو گشتےؔ آہوگے کوہ ساراں چرے

کھ

نال کپت انت بیا بہ زیر سبزیں کھیرے ساہگے
گال سزپت انت دور، دورے دوست و زہیرے ساہگے

غم پہ حیراتی رسیت درد ہم یک لذتے
مولیٰ بنداں قلاتے من و ہیرے ساہگے

گار بے چو سر جنان تو منی ہمراہی
یک نشانے زور و بیارگوں بادگیرے ساہگے

ہر دمک گواہار داتگ یائے جالاریں زمین
سندھ ہم قدر انت مروچاں ”بینظیر“ و ساہگے

واہگاں اوں جار زرتگ گشت گوشانی درے
سیاہگے سیاہی رجان انت گزندہ بیرے ساہگے

چے بگش لوئے دُعایے دست داران نے وفا
بخت کہ چمکرد اتگ دست و لکیرے ساہگے

ہمیش دھیرے تہہ انت ایوکی تہنائی
منارا چند و وقی زندگی ہمراہی

گلہ نداشت ستر مونے حراب گشیت
چیا کہ بست نہ کنت دو دلائی دوزواہی

مہ بند دل پہ پشیں ماہکان و بتارے
چداں چہ دور تر کاراں بزم براہے ارواہی

ھیالِ تاسِ و تہا انت چول وارت پری
جہانِ دستِ دلِ و انت چول وارت پری

دمانے بوشتِ پرگولِ حیاتِ ناں بکشِ شرپ
کہ دردِ دردِ دوا انت چول وارت پری

تئی مثالِ ہرستِ چو دُرُشکسِ اندام
من شیشگاناں روا انت چول وارت پری

دولوں گولِ رہنِ و مجازانی منزلانی سفر
سرے پہ سنگے بیا انت چول وارت پری

گشے کہ بامِ شہتگِ اے چکیوانی ڈگار
منی دیارِ وڑا انت چول وارت پری

ادا پہ دودِ وفا انت بس تمنِ زرِ کارِ انت
ترا کئی زورِ سرا انت چول وارت پری

منانِ گدائے و نیزگارِ پنڈوکے
گذر مئے بوت نہ کنت درگہانی تئی شاہی

پہ یاتِ گارے بہ مانِ سرگنویں امریشِ
تو شانلے اوں بہ نال یا کپوتکے چاہی

مُردِ حاتی و چاکرِ مزاحِ و قولانی
نہ روتِ انچو گشِ انت داغِ و جزلِ و سیاہی

وفا پہ مرگِ کدی ارسِ گواری زلفِ و نمب
مکن و دارِ مدئے راہِ سراں پُشیں دُراہی

چے واجہ ہمدانی
ادعوہد و عمر دم
ادعوہمد و موسم
ادعوہنیا و محمولم
زامات نوک انت
و سونوک انت
اے شہکور و لمب و
منی و س کشنگ
تو میر و گر و کئے
تو وہد و عمر و کئے
بلئے و ت کہ رفتنگ
ندانم مٹ چ کس

✍

دُراہی

مئے آشوب و برات انت
نزانم زندگی
عزانت مردگانی
چولہرائی و زین و
کدی سر گریت
عکدی سر گران انت
چے شاہ و گدائی

مُرتگہ بِلّاں بھونے گزان انت
پہر بندیں پہ انگہ بیرہ سرا

امبراں ملک دھلہ دھکان انت
پلوے بنداں پہ گزیرہ سرا

گوں منہ بندہ سہتہ الہان کن
بیا کپوت سہڑکیں کبیرہ سرا

کہ وفا نوکیں مولماں بخشیت
ناز کنناں ولبرہ زہیرہ سرا

بلوچی کوئٹہ مئی ۱۹۹۳ء

کھ

☆

”شپ چاٹنے“ ماں باد گیرہ سرا
ٹرانگاں کنیت یاتہ گیرہ سرا

ھلکاں ماندار ، آسہ انگر شانک
ٹدري اوں من اے نیتہ بیرہ سرا

شر عجب گراترین رھے بُرنے
تو مڑہنگوں پہ چٹکے ہیرہ سرا

ہمک روج جہمراں ساچاں زُرتگ
پے درداں دلِء درمان زُرتگ

صباہ انت پُھلن مستِء ایرِ چاں انت
بہاری موساں دیوان زُرتگ

پدا مولم تنی پہ قطرہ یے ء
وتی ساہُء سرِء ارجان زُرتگ

پہ شنگیت مہرے دُوریں دیاراں
ما سہرنگِء بدل بولان زُرتگ

وتی انسرتگیں چتاں اجلیں
کہ بے والی پدا چتمان زُرتگ

وفا شہرِء پدا چوگانِء چاپ انت
نہنگِء دُور سریں طوفان زُرتگ
(زڑیں بگ)

جیگاں چاکِء چال بکن !
وٹیں گپاں حال بکن

دیگر دیگر ہچکند انت
مارا پدا بیہال بکن

پُھلاں پُھلاں آس بگش
مرچی پدا چیہال بکن

پُھلاں بہارِء متاگِء
میدِء مسکیں ٹال بکن

☆

ہو تئی ہیرء بدل مئے جان انت
ویدگء تیرء بدل مئے جان انت

ترا پول ایت ء پ ما راکار ایت
ویدگیں ”گیر“ ء بدل مئے جان انت

زند پ حاطرء تئی قربانیں
پرچی؟ تئی شیرء بدل مئے جان انت

اگاں سردار بہ بیت مہرانی
اے وڑیں میرء بدل مئے جان انت

بیا وفا ساہء وریں سو گندء
مہرء بادگیرء بدل مئے جان انت

کھ

شنگ مروچی سر تلاں
مہراں مہراں سال بکن

شیر بُو ء میر بُو
ترانگء مستاک بال بکن

شپ کہ شرایں ایر رچ انت
درداں پدا دیوال بکن

مارا پکار انت رکیں مین
گئے پدا بیا شال بکن

کھ

بلئے نگش کہ

ابید تنگ

پہ تھر تھریں حساب داواں

مے ہمیری چے ؟

کہ پہ مرادیکیں وہدہ پاساں

قرار لوٹیں ملار وڈ اُنت

ودار لوٹیں ودار لڈ اُنت

او زندمانی!

اے شپ ایتیکیں

گول دراجیں پاساں

برے گبارہ برے تہار اُنت

چتو جلاں بنت؟

پے اُمیت

ہزار رند

وت اُ من بَن دات

کہ رُژنے مانیت تو ووی بے

بلئے نہ درپش ات

زِندمانی

او زندمانی!

او زندمانی!

من واہگانی کتاب پیکیں

تئی درگھانی دراں کہ پول ات

غمانی آماجیں حرف حرف

اے زرد و چنڈ چنڈ کپ کپ

اے جان بند بند کپ کپ

اے زند بیگاریں چپ چپ

ایتیکیں راہانی لپ لپ

قرار لوٹ ات

ودار لوٹ ات

طلاہیں ماھے

ناں بام سوغاتیں سمبھاں بوت

بس،

واھگانی کتاب درپش ات

ماں زردی آدینک دلبرین

ترا را گنداں کہ

هر دماں تو

شہار بندے ماں آزمان

گبار پختے ماں اے جہان

میار گوندین نے آسمان

چو براہ بانداتیں زندگی

او زندمانی!

او زندمانی!

✍

کنگ و پلن و شیر و شپ
ہوئے دوست انت تئی زہیر و شپ

چو دل و داگ دوست پر داریت
تئی ایتیکی و نیت و بیر و شپ

ما و لوٹیں کہ چار دھان و بکش
تو بلے وت چہ مارا دیرے شپ

درد؎ لوٹ ء کتاب برجہ انت
میگ ء تئی ہر حساب برجہ انت

شات ء وشبو ء پل ء ورنائی
مرچاں زیداں گلاب برجہ انت

تو ستر آس بکش ، بیراں ہم
جزماں زند؎ گلاب برجہ انت

چوں بہ متاں کہ بے ترا دروہ
ایکینیں زند؎ واپ برجہ انت

تئی مہرانی بانگی جزم انت
اے جہان ء اوں داب برجہ انت

اے و اللہ ہم مساپ انت دوست
ہر گناہ ء عذاب برجہ انت

تو وفاہاں گوں بد وفائی گت
پہ تو جویریں جواب برجہ انت

مے ہم ارجان انت دل متاچانی
جیرھان انت اگاں تئی سیر؎ شپ

ماہ ء استال ء گل ء اپارگ
بیا بہ زیر ہرچی چما زیرے شپ

زلف ء چکندے داں نہ بیت نام؎
براں ہڈول انت پلن ء ہیر؎ شپ

ہو وفا درد؎ رنج؎ گم بیتگ
پنا دُردانگانی گیر؎ شپ

کھ

روئے کیت گئے نہ جنت
راتی چنے نہ جنت

ڈرچکے تاکانی سرے
گوات تروپنے نہ جنت

موتک بوئیں شادہاں
ڈن ڈبڈپنے نہ جنت

اچک کیلک سرجمیں
بس یک چنے نہ جنت

بالوی ستگیں دلے
آس چچے نہ جنت

جوڑیں زنگراھے بہ بیت
چوں دگہ چنے نہ جنت

قصہء نیادے وفا
غمرے کپے نہ جنت

دردانگ انت نیادے ہبر
کپ کپ گشے کوہیں جگر

ہرچی دلے میلے گشیت
بے ثرانگ انت ۲ ہمسفر

متنگ ہمیش ساہے بدل
اندوہے رنج انت سیمے زر

آسیک رنگاں موسمے
ما مانگ انت ہر تاکے بر

مہرے پڑے دڑوہینگے
دیوانگی پہ سنگے سر

لڈ انت وفا عشقے پکیر
چے بندھڑی بالکتر

ہیال چول جنت زندہ ڈالچاریء
اگاں نہ اینی ویش انت چہ مرگہ ساریء

تمن دیار ادا سیمہ زڑ بہا نہ بیت
ہمیش دھر انت اڑ انت دردہ رنجہ باریء

اُردہ مال جتیں دُڑ ڈنگ رُنگراہے
کسے توار مہ جنت مارا شپ تہاریء

مہ ٹوہیں ویتگیں زانسرائی بالادہ
شراب شرتگیں مہر شعلی شاریء

دچار جہرے گراشیت ارسہ توپانیں
تہ انگہ نیم نہ انت مارا شپ تہاریء

چہ منزله کہ وفا بام در کپک لوہیت
ہزار پنگ جنگ چکھ استواریء

ہر کدیں زور انت مابلہ مولم
درد بنت زردہ بچیہ جُجم

مے مثال ہلانی گشار جاہ
چو چراگاھے پہ پسہ گوڑم

ارس من چماں ہار کورانی
گم گشتے فکرانی مئی توڑم

جم اگاں بالاء نہ بیت پتر
سیہ سُچات امروزہ ہمک دُروشم

حاجتہ سارتیں گوات شیکان انت
تو کجا گارہ آ کجا سدُم

جور وفا نوش ات شہدہ شگل ہم
نوں دگہ ہاریں چے بکت مردُم

دوست بیت انارکائی

اے نشان سیہ سیاہ انت

تئی گوں رولہء گومتہ

مے جہان سیہ سیاہ انت

شکر گر وفا مَرتاں

زندان سیہ سیاہ انت

۱۶ اگست ۲۰۰۲ء کو شہادتِ تمپ

✍

☆

آزمان سیہ سیاہ انت

ماہکان سیہ سیاہ انت

چوں بچار ہمراہ

سر جنان سیہ سیاہ انت

واہگاں گلے زُرنگ

شادمان سیہ سیاہ انت

تنگوئے تِلاہء رنگ

زعفران سیہ سیاہ انت

نوں ساہگ انسریت انت موسمانی
زہیرء شارء پٹاں آسمی کنت

وتی سر کنڈنیء گنگیر گیراں
کئے انت چو کہ منارا دجی کنت

ہم کہ چو منء پہ تو غمی کنت
نہ لوٹاں دردء رنجانی کمی کنت

نوں کنت ات راہ بے آپیں گیابء
دگہ رُنگراہے گوں من ہمدی کنت

زیرء یک انجیں گواتے گچگء انت
کہ زر بارء جہانء مولی کنت

سحر سوغات کاریت پہ وفاء
کہ سہتے واب چنماں آدمی کنت

پدا پہ رند پداں گوکء پسانی
گوں گاریں شوانگناں ہمری کنت

گشے سر گپنگ انت کونجانی ٹولی
کد ہنکیں باریں چاہء قاسمی کنت

باغانی کپوت چاہی پئے ہندو بیا
نوں من تئی بلاہ زیریں سندیت ء برے گریت

عشق ء عجب بہتام ء دور دانگ سروں دور
چو کنگلیں چار راھے پوہ بیت ء برے گریت

ہما میہڑ ء تلاریں گار انت پس ء گوک
اے بیٹ کہ سینگارتہ گندیت ء برے گریت

ارسانی وفا لہڑے گل ء قہر چو ذرین ء
برے جاوراں پیشداریت تر و نیت ء برے گریت
۱۷ مئی ۲۰۲۲ء

کھ

چکند پرے آوازاں کندیت ء برے گریت
جمبرے ء ارش کاراں بندیت ء برے گریت

تیرانی دپار ء ئے بُر تانکہ تکانسر
شومانیں زمین ء سرء نندیت ء برے گریت

یک ہلبلی اندامے چمانی نشت
دل مہر ء اوتاگاں رندیت ء برے گریت

کن نے جہر سرءِ ساہیل اگوتی مہراں رندے
گرو کے گہہ بنناں شہمیت تو وہدے لال پچکندے

منی زیمیک چٹانی بروک نے دردءِ دؤرانی
منی ارواہءِ واہندے تو وہدے لال پچکندے

شپاں شونے چہ تو زرتہ صباہاں رنگ آورت
ہزارانی تہا چندے تو وہدے لال پچکندے

نہ کرزاں تنی حجابانی مڑاہءِ شہلءِ دہانی
چو چٹاتے کسر کندے تو وہدے لال پچکندے

اے مہتیں ہو رگوارانی پتر و نک پھلے بہارانی
چو برفءِ تر و نگلے ژندے تو وہدے لال پچکندے

مچھڑیں لیبءِ امبازاں اے تہنائیں دلءِ رازاں
وفا کہ گال پر بندے تو وہدے لال پچکندے

کھ

☆

تنی گنویںھیال شرکت
کہ دردءِ دؤرانی ہمسفرِ کت

جہانءِ گوشانءِ کزءِ جرکت
جہانءِ گوشانءِ کزءِ جرکت

اے عشقءِ تاہاپیں راہءِ راہبند
چو قرنےءِ مارا در پہ در کت

تنی آوچشیں غم من قدھان انت
برے برے زردءِ آچر کت

چہ عکس ء اُمیت ء براہ زُرتہ
تو درجئے ء دانکہ وت ثمر کنت

متاہ ء بوجیک جدا مہ ہڈیت
تہ نا ہداء بروت ء سر کنت

نوں اگاں دروے بہ گپیت
چہ تنی نامء دوست بیت

آکست ء کینگ ستر بداریت
وفا گوں آہاناں وش حمر کنت

ککے متل مناں
سر پدا مشکل کپیت

۲۸ جولائی ۲۰۰۲ء

کارچء کاٹاریں دے
سر گرانء زرزیریت

باروء بُستے نہ عت
روح سیاہیں چوں گلوذیریت

بازیں ترانہ ترازاں
دل دگہ چنے دمیت

حونہ آلاڑہ رمہ
دم پہ سہت ریشہ کدیت

گاراں پہ چمہ لپارگ کہ نچاریتہ گوزیت
پختہ چونہ عاشقانی درواں ماریتہ گوزیت

ہر ورثہ پیا وفا
آپہ آدیکہ پزشت
۱۸ اگست ۲۰۰۲ء

زہیرہ زپتیں مولمانی آہہ اپارگ گج انت
مولمانی پلے چو ملگواریتہ گوزیت

لب واریں تالہ یے آہہ ساہ بکشاتگ دُبر
کیت زردیں بیگہہ ارس گواریتہ گوزیت

جار بتگ زنریں ٹہلانی بانداتہ وڑال
نشتگاں کہ اوشکاہاں ماہ داریتہ گوزیت

دل آتاریں رنج و پاساں بے باریں بازار گشتے
واہگاں خلتے چیر گیتلگ پیدا کہ انت مے یار گشتے

ملگورانی ساچیں بُراہے گشا گشادے چیر دیاں
یات و زر چو تیز تھوک انت ساہ منی اوکار گشتے

توے شپانگ و گوک و پانی راہ و دُزاں کار بے
ایر دیاں انت آسکی چماں باگولہاں استار گشتے

دھر و گنوکیں کُنگ پاداں بستہ پدا رنگراہی سفر
مُرتہ مُتہ بیگواہ بیتگ باز پُشیں بے سار گشتے

بیام و فاء کاراں بچار کہ رھیں غماں تئی موکان انت
وَش نہ بنت پہ درمان ، دارو قرمانی بیمار گشتے

دُرسٹ شُرانت کج تباہی رنگ و دوچانی سرگ
ہیپ تئی کندگ ثواب انت مارا کاریت و گوزیت

شام تتگیں دامنے ہر نشانگ اھوتے
وہد بے پولیں غمانی گبہاریت و گوزیت

پُریشتگانی پاد برمش و دل جنازہ وفا
سرگران مے چست و ایر و باز ماریت و گوزیت
۱۳۱ اگست ۲۰۰۲ء

توئے طلاہ زرزہ ہشت ماڑی آں بُجاہ کن ے
ما چو غریبیں گوکھ پس ے بہاکن ہا پار کن

دوشی کنے گوں مہکان ے بلبیل ے مھلن ے موجیں ہوا
ترانگ لال ے امباہیں زریاتانی ہار کن

تیوگیں عمر گوں مہراں گت اگو آنگو چکراں گت
ہیں انت چدھ تچ جاہ مرو باز سرگیکھ شار کن

انچوروں دے کاگدے بانک بالی مرغاں دمترہ
وہد ترا چہ چکتھ پد اداء وتی بازار کن

ماہ ے گنج ے استال ے روچھ شپانی شوہاز ے
دست ے دے نوں دست ے دل ے زیاد وفاق ے وار کن

۳۰ دسمبر ۲۰۰۲ء

کھ

☆

مکیں حالت انت میگ ے تئی گیش ے چو بے سار کن
من اوں جہان ے وکیل کناں تو اوں کسی اتہار کن

گنداں ترا من کنداں ہاں وشمیں وشمیں گال گشاں
حُب بکن امباز بدے زلفاں وتی سیہ مار کن

روچے من ے تو دروہین ے زرد ے برتج ے کوٹین ے
صبر بکن داں وہدے بیت تیز مہ تچ الگار کن

بیا تئی درد ے سیادی ے بنگانی انوش ے چم سچ انت
بلکیں منارا نازین ے شاعراں بیمار کن

رنجانی بلاہوں زُرتنت
واہگ بے متاھیں مُرتنت
کوش دور سریں گیا بانء
سرگواتء سلام گوں گرت انت

سیہ ماری دجوکیں راہاں
موکان انت وتی ہمراہاں
دزغہ رند پدان سئے گنداں
سر پیگ پھا جلوہاں

کئے زانت کئے کیا دروہینیت
گل کپراں پوہینیت
پکے من پدا دومی تو
وابء وپتگاں ٹوہینیت
۱۴ مارچ ۲۰۰۳ء

کھ

وت

اومانے دلء چوت پیگ
دوش گل عجب نازینگ
پاساں انگرہ آسیناں
دردانی سرور سازینگ

جُست کن جُلگہیں استاراں
چٹکس چہ صدوء گاراں
کئے بیت مونیں مہم مئے
چپاں تاجگیں پیشداراں

چہ تو گستا نہ ہاں سوگند وارتہ
بجائیئے بلئے تئی مدتے بیت

صباؑ سرپتگیں دستاں گلابے
وفا نازینک پہ تو پر بہ بندیت
۱۴ اپریل ۲۰۰۳ء

www.BalochPoet.com

کھ

سمینؑ چیک دات انت مہرؑ ٹال
نلوئاں ہر کے لالؑ پکندیت

من زمزیاں شمتگ عاشقیؑ
گشئے زندانؑ نقش انت جاگؑ پیت

وہدے	ما	دیا	کنزتیں
اچ	راہ	نیا	کنزتیں
شنکت	منی	کہت	گلگ
چو	آپ	ریم	کنزتیں

لُٹے صباۓ سُہریۓ
رُٹے چو سیہ مارۓ بیات

چو پہ گہرے ہاں بہا
نیادی من بازارۓ بیات

ہنکینۓ زریۓ موویاں
ماھے گوں استارۓ بیات

پہ بونگوں مرچی وفا
آسانی انگارۓ بیات

۲ مارچ ۲۰۰۳ء

✍

☆

شہاباش ہے کارۓ بیات

جندۓ گرۓ دارۓ بیات

پٹے منی ہونیں جگر

مہرنگۓ گیوارۓ بیات

بلکیں دے بے سار ہاں

دابے شپۓ شارۓ بیات

جیگ منی دردانی ڈوار جاھے
یات کنناں انگہ دیر گؤستانء

چہ گورء بندیکاں کٹورانی
چہ دئے باریں ڈھڈھ مستانء

شنگل آسزآپء وفا واہے
کئے بزانت گرماگہ زمستانء

یکم اپریل ۲۰۰۳ء

www.BalochPoet.com

تہ رسیت باجے ہستہ نیتانء
بوشت حیرانی ، بند دستانء

جی لوار تزند آپیں زرع مالیت
سوچکء بس انت بیٹہ بستانء

گریتگوں دوریء وتی لالء
بہر کتہ بلکیں زھرء کستانء

چے ترس نہ بے ہمراہ
زندہ انت گشتے بندی جاہ
گپاں مکن بے کاریں
چے دارے دلء باریں

گو گو گو کپودر تو
امبء گلین کوزر تو
پوراں سرء ہمسر تو
چے زیوراں سر باریں
چے دارے دلء باریں

ہردیں کہ ترا گنداں
اوستانی درے بنداں
شپ روجء صبا منداں
ربالوے گواجاہاں
چے دارے دلء باریں

کھ

☆
چے دارے دلء باریں
بے ہوشء سرء ساریں
یا اندہاں لاچاراں
پلانی شوہازے نئے
ہر شاعرء سازے نئے
چو موجرء رازے نئے
زلفاں مجھ سیہ ماریں
چے دارے دلء باریں

وحدے تئی اوماں بیت
شپ انگرء آساں بیت
دردے منء سوچاں بیت
رنجانی خریداریں
چے دارے دلء باریں

شرنگ ڈرھیں جلوہ

زُلفِ بیہاراں مانہڑاناں
کہ سہاہِ دروہیت بہ بند دیمہ

جہانِ ہستی آں غمِ مثالے
او انگرہ دیت بہ بند دیمہ!

وفا سہاں پہ ”شپ چراگیں“
روحِ گردیت بہ بند دیمہ

☆
www.BalochPoet.com

منی نپ سیت بہ بند دیمہ
زرد لوہیت بہ بند دیمہ

کھ

دمانے نیادہ پہ سر سد کہ
برو پدا زیت بہ بند دیمہ

بہ تنگ ہوناں چکار کدہ
چے ترا بیت بہ بند دیمہ

گوں چمگیاں آپانی
آ کوہانی گر وشن انت

دوشی کہ گروکء جت
چمنانی اثر وشن انت

گامگیاں وفا کو لیگ
تئی تر مہ تر وشن انت

گپ کن تئی حبر وشن انت
چو شیرء شکر وشن انت

اے ڈیہء عجب ڈو لے
درچکانی شمر وشن انت

تو داتہ تسلّٰہے
نو پت جگر وشن انت

شپ شرتگاں آسودگ
گور بامء سحر وشن انت

چہ واہگانی بجزہء
 ہدوکیں عشقِ راسقِ
 تجوکیں جوئے امیرِ رجاء
 روانِ کیفِ کدہء
 بندیں ڈیکی یے دیر
 کہ دستِ پادِ ششنگِ انت
 دیمِ شیشگیں بدن
 ہزار بار پرشنگِ انت
 بے نونِ اودا تر ونگلِ انت
 آپِ جو بے نشان
 مزن دُور ہمکِ قدم
 چو نیزہء
 صباہِ سُہریءِ پلٹ
 دریگِ گہلِ بنتِ مرثدہء
 ہمودا مہرِ شاعرِ انت
 ہمودا حُسنِ کافرِ انت
 ہمودا سنگِ انتِ دلِ

مزن دُور

مزن دُور مزن دُور
 پیچہ تابیں ترا نگانیِ آسرا انت
 چہ تمہاریں دیدگاں
 متاہِ رستگِ انت
 گشتے تاراں کپتگِ انت
 مزن دُور حصاراں بامالِ پرشگیں
 ”بامِ پرشگیں“
 نوکِ کوہنیں چیدگاں
 پدا چو جنگِ زرتگیں
 شپنگِ زحمِ اسپراں
 دُسِھیالِ مستیِ
 نگِ نورِ جاڑیِ انت
 زلفِ شنگِ شاگِ بنت
 ایرِ کیاںِ تلسیں ندارگے

سر بگر رُلگاں تو مہ کپ گوں
وَسریں ہلگاں تو مہ کپ گوں

مہر دوتی سَنگ سہک ے
دڑمنی پلگاں تو مہ کپ گوں

ڈرچکی نالے پہ شانتل نہ گواہیت
اے وڑیں کلگاں تو مہ کپ گوں

مادیں راہ انچو نہ سکت
نزمیں ملگاں تو مہ کپ گوں

وحد مھتل وفا مَدتے بیت
ہر کسی جلگاں تو مہ کپ گوں

۲۰ جون ۲۰۰۳ء

کھ

ہمودا رنگ سازِ حون
نگارِ نکشیں بیرکاں
سر گوں شاراں ذرتلگ انت
آجونی منزل
پدائک نوک بستگ انت
مروچاں رنگ زار نیست
مزن دُور سر گنویں راہی
سر جنان پاد جنان رستکوں
ایٹک ایٹک دور کیاں
راہ و نیم و وڑچکے و بن
دیتکوں یک جنگلے
سبزگیں ڈگارے
شانتلے ، کپودرے ،
مہکان درورے جاگہ انت
مزن دُور تئی چچ تائیں
ٹرائگانی آسر انت

۱۶ جون ۲۰۰۳ء

آسچر

نہ دیت بگدائے کور بات انت چم
زندہ بیک ساریت گوزیت جُپ ۛ کدم
چے بلکھاں پہ آئی ۛ نستہ قلم
من کہ مہلوگک پاسانی شپاں یات کنناں
ثراگ ۛ ڈرین سچیناں غم ۛ زیر آپ رواں
ڈراہی ۛ بنداں پہ راہانی بلوکیں ماہاں
بار گزان انت یلے کنگلیں رنجانی قلم
نہ دیت بگدائے کور بات انت چم
تو کہ لیٹین ۛ سرگ ۛ مُش ۛ آتارے
کلکشاں شنگ ۛ زوریت ۛ پدا استارے
پڈرہیت واب ۛ چہ امروز بجیت گالوارے
واہگ ۛ درد نہ مانیت نہ بنت ہو رک شکم
نہ دیت بگدائے کور بات انت چم
بام سنگرتگیں دریا ۛ تہا کچولے
یا انارکائی سر ۛ وارنگیں یک ثراپولے

دامن ۛ پُھلن خیالات وراں بنت جولے
جی گلکیں موسم ۛ سرگوات منی شہر ۛ ہتہم
نہ دیت بگدائے کور بات انت چم
وت شت ۛ پوری سراں شنگ ۛ اوکین گرے
پخت مہ پارکیں آزمان ۛ سر ۛ حاکاں دُش ۛ
گزاں کشاں ہے راہاں کہ منی زیمیک ۛ
پہ تو سر بوت نہ بیت جُچ وڑیں مرغانی رم
نہ دیت بگدائے کور بات انت چم
چچو پٹ وارنگیں بالاد ۛ سروں منینگ
مرچی اپو اللہ کہ مہرانی ہداء گرتیک
کمکے دیما برو دور نہ انت تئی میتیک
اگاں راضیک نہ بے چہ من ۛ بیا زور ۛ ستم
نہ دیت بگدائے کور بات انت چم
وائے باہنداں زہیرانی ستر چول بر انت
ادا گیرانی بلا درد گشے کوہ ۛ گر انت
اود ۛ تو شنگ ۛ نیادانی اہتگیں کا پر انت
شنگیں ملگور دل ۛ ایر کپ انت دم پہ دم

نہ دیت بگدانے کور بات انت چم
 برچی سگناں وفاداریء راہء بہ ریت
 چہ نپ سیت تاونے ء پخت جیگ دریت
 کئی بہرء شپیں تیرانی تہاری کندیت
 ء کیا داد ریت آج ہمائی فضل ء کرم
 نہ دیت بگدانے کور بات انت چم
 چون سرکش ء دلیر جاپ نہ دنت ہج راہء
 منزله نیست بکت سہب وتی بیگاہء
 گر میں گیابان ء اگل ء جنگلانی پرواہء
 اے روان ء گوں روان انت منی مہری ہم
 نہ دیت بگدانے کور بات انت چم
 شلہیں پکرانی چاڑے گل ء مود ء شنگیت
 میزان میزان ء الاڑے من سرود ء شنگیت
 تاوہیں دیگرے چو پُزشت ہمودا شنگیت
 پدا منجاناں ترا دیت گشیگاں کم کم
 نہ دیت بگدانے کور بات انت چم

کھ

بزان ء اگاں تو شپ نیم چنڈیت
 چہ پیہم ء تئی ٹرانگ دل ء درد بندیت
 املو املو تئی یات کایت
 گوں وشیں ہیالاں کئے بیت مہ رنجیت

اے بستیر ء لیپاں تئی چاپ ء لیاں
 ارساں شلوکیں گشے نود شنزیت

روحانی برانزے در ء ایر دیان انت
 ہلو ہلو ہلو صبا بیک رندیت

بے تو سُچاں غمِ جُنگِ
چے انت خطائے منِ ایل گت زیت

پروانگے آں کہ پہ تو ھدو کاں
جبین انچش سُلگ کہ انگر دیت

یا تاں اماچین آں پریات زور انت
روپے نہ روپے منی ساہ دروھیت

آ، ساهیل تینگ آ، دیوال پُرشنگ
سرا مئے زما نگ کندیت نہ کندیت

وفا چوش گل کت کیف غزل کت
تہ موجیںھیالانی آدینک کندیت
”جہمہر بہ بند انت گرو کے بہ شہمیت“

اجولائی ۲۰۰۳ء

گو تگیں روچانی وامِ کپتگیں
ڈراہی دُعا سلامِ کپتگیں

راہ مہرانی گشنے آسان نہ انت
دائگی دردِ ملامِ کپتگیں

بیار انچیں قصبے یا تاں کپاں
پترِ تئی کہ مدامِ کپتگیں

نہ لوٹاں نہ چاراں شمعے ماہِ ذرینہ
مہ شنگ ات گل ریز ہیں سر زمینہ

ہما بھت شر انت زندہ سپاریت
نہ زرتگ مرگ مہ لقاہہ جبینہ

تو آتش نہ بہمت وتی وژرواجی
منا اوں شکل گت وتی فکرہ دینہ

سوداگری سوادہ سنیلی !
میمہ سراکت برے سینہ شینہ

چتو چچہ تاب انت چو آپ ایریچ
بہ دزنز کوکو آں مہرانی سمینہ
کھ

گوں منہ چو مرغ ملاہی اشاں
ہرچی گت گیشتر حرامہ کپتگیں

سر نہ جنت بیکانی شب سیاہہ مج انت
بے بلا مریچی تی دامہ کپتگیں

اے حمر بلکیں ترا اوں درد بیت
کہ دگہ دوستانی نامہ کپتگیں

پہ ہما مژم متاہہ منزلہ
ما وفا تہنا دوگامہ کپتگیں

۴ جولائی ۲۰۰۳ء

کھ

ایش شراب انت رندے نے کہ رنج نے ہے
زلف و تاب انت سندے نے کہ پیچ نے ہے

باز مہ کپ گوں شرعہ پری آں لڈوکیں
نیا دثواب انت گندے نے کہ گچ نے ہے

مہر ہزارنگ آسچروکیں گیوارے
طفلیں داب انت زندے نے کہ بیچ نے ہے

وہدو سفرے چے پشپتنگ مائے تو
ساہگ داب انت نندے نے کہ سزچ نے ہے

دزے آرتے دست شہاوت بازارے
روح عزاب انت ہندے نے کہ کچ نے ہے

انچو شریگ آگریچیت پھللاں وفا
لیپ گلاب انت جندے نے کہ گرچ نے ہے

تو غریبے نے ترا ہمر نیست
گوں ترا زندہ سفر بیت نہ بیت

بیا پدا موجیں ولے آجواں
ہر قدم منزلے جاھے سوچیت

قہر سناں دتا سہزیناں
پخت براں واہگانی گزند کپیت

کوئلہ انت باریںھیالے سہسر
جی گلے براہ گروکے شہمیت

گجا مئے گوما وفائی وفا
کہ ابد مانیت تئی مہرے مسیت

گوندھ مزن ۽ تش ۽ چونی ۽
جُوئے چونی ۽ ۽ پُرش ۽ چونی ۽

مراتاں مہ باتاں دگر دانگ اُنت
منا شک ۽ قربان گشتے چونی ۽

من سبزیں جنگل ۽

من سبزیں جنگل ۽
لوار ۽ گرمی ۽ جل ۽
گوندھو یہ تو ارکت
باریں پکنی گل ۽

بیاھیال درچنیں
شعر ۽ گال درچنیں
چلگانی موسم ۽
درچکی ٹال درچنیں

کسانی ۽ ہر روج منا تو جنگ
نوں اوکین ۽ داناں دُرش ۽ چونی ۽

من دھکان ۽ جُہد ۽ ازل عمت کناں
اے مسکیں کشاراں گش ۽ چونی ۽

لیپ ۽ در انگازے مارا وفا
دریائی چول ۽ ہش ۽ چونی ۽
کھ

عجیب رُژنِ عود و شمع

مولمانی موسے

دُور چو کپڑاں

دز کپیت چوں گم بے

گپ ناں بھر دگہ

راہ نیکہ در دگہ

ایمنی و منزل و

لویت ساہ و سردگہ

انگرے پتریشکے

پڑشگیں یک شیشکے

میل و متلب و بچار

ہور بیت پہ گیشکے

بے مثالیں شرتگے ات

چو تھکیں راہے و

تچان تچان و

من بازار و رکیں

مانہڑات

اُف گونڈ لیں

کھ

”بالاد“

قدح بدن

سر پتگیں چم

تراحد انجکات

کئی شکارء!

ہو تراب

تر پے جیگانی سرا

امبازات

☆

دردِ ہبر کنیں، جیگے اوں تر کنیں

چرے میتگء دیاراں بیا دوست سر گریں

ما تئی گدا وتا تو چو ہدا مہ کن

بدیں نظر نہجن تا شرء تئی زویں

ہے زندگیء باندات ہے مرگء آسرا انت
مرچی کہ آستان انت باندا جدا نہیں

وئی آسء تو سگء چتو ارس گواریں ما

توپانء برتگیں چو دیوالء پڑشگیں

سر کپت بادشاہیں دل مہرانی مرکبء

ایر کپت گشتے پدا وفا فکرء وفائی نہیں

کھ

کھ

مہرانی ہدوک

ما ترا چار ایت چکاست روچے
درگاہیں جیگ نہ گشتوں دوچے
اے ہما رہسر انت ودارانی
دل گشیت انگتء سوچے سوچے

وہے ات من ترا پہ دیوانگ
تکء پُر بوتوں مثل پروانگ
تئی مہرانی ہدوک پہ تو گنوک
تو چراغء چو شپء دردانگ

☆
واہگے واب پدار گھیں چمانی تھا
یک انا گاہےء مار گھیں چمانی تھا

کنجہل انت خون دلء حاجتء چئی کئے
پٹے مانکش بچار گھیں چمانی تھا

بیا بہار گاہء گیش اُردگاں یاتء درشیں
موسم انت مستء ملار گھیں چمانی تھا
سک بے واکء ہدوک جی ایتکیء بروک
دے انسء انزار گھیں چمانی تھا

شپء بنجاہ بندرجنز بیگاہ پہ سحر
روہے زردی یے بیار گھیں چمانی تھا

زہر، مابین روا اگاں مانتیچیت وفا
سرمجیں شہر تار گھیں چمانی تھا

کھ

نوں چو ماحینء زھر زھرء نئے
یا چو توپانء ترسء تھرء نئے
کھمگء بازء مقررء ایر نئے
یا شرابے نئے درسء بہرء نئے

ترانگء بار کھمگ پیسریگاں
رنجء غم یات چہ تو دلبر گوں
چہ ما بربادیء گاری شتر انت
اگاں دتا پیشی نیں یا تاں بر گوں

www.BalochPoet.com

برے چٹانی روک کدی ساہء پلوک
دور چہ بہاراں پھٹانی توک

چوں روحء رضا زء زیریت
گوں یا تاں کیت انت شپ انسریت
چو ماہء چمیتء گروکء شریت

اُمَلُو اُمَلُو دِلِے بندلوک
دُور چہ بہاراں پھلانی توک

☆

چکند پلِ انت کئے گیوار اوں مانداریت
چتو رازے پکت اندر مہرنگ کدی چاریت

دوہیں بھلیں انداماں یک دانگے دُردانگ
اے گواڑگے پھلاناں گوں ملکاں آتاریت

بے موہیں شرابیئے لُغانی اثر چوشئے
دِل تہلیاں بُخینگ انگت گُشئے ہیناریت

ہمک شہر قدم پہ تو پیداک زماںگ چو
کسے دلبرے گواجاہیت چمانی سرء داریت

اگاں زندمانء بہ بیت آسرے
نہ سارتیں زمین یے نہ کوہء گرے
پہ ہنکینء جاہء پُشیں پترے
ودارانی راہء مزن کس گنوک
دُور چہ بہاراں پھلانی توک

من آپیء روانء بدن تسہیں
چتو واب کپتہ گوں دیداں گھیں
تو چہ ما نہ ئے ما چہ تو نہیں
بازار دردء سرء سنگء ڈوک
دُور چہ بہاراں پھلانی توک

کھ

دستگ کہ نہ دستگ ما چاڑے پرے اومانان
دستاں برے خنجر کت کدی سینگء پیشداریت

عشقء پہ مرید باریں کمتر پدگ بندان انت
تئی ہانلی دستارء شہزاتے ہدا بیاریت

ہنکین

بیا زور وفا ار سے واب جاگہ یے پشکیتگ
ہر روج ادا کاڑے کیتء ونا سینگار بیت
۲۷ جون ۲۰۰۳ء

جی کپو چمء بر
واہگانی شمر
ساہء کپء جگر
شپتالی مہ تر
روت مئے ہوشء سر
بیا کن وٹھیں ہبر
سولیس ہندء نر
من اوں کایاں چہ در
چست کن چماں بچار
کئیھیالاں دُچار

چوڑیانی چمک
 زلپے تنگیں جواں
 نودی ترمپاں بہ چمک
 سند بنداں دلء
 ذرک، ذرک، ذرک، ذرک
 عشقء لوحء سرا
 ماہیں نامء بہ لکت
 مکتبء واہگء
 ہر رو درے بہ لکت
 پلے اے ہیرانیء
 چار وتی جوانیء
 کہ نہ کرزاں تنی
 ماہیں پیشانیء!!

کھ

کس نہ بیت تنی لپار
 ہون ۽ ارں ۽ دیار
 جنگ ۽ چوپاں بہ مار
 چو گشتے سنگ انت
 مسکین پھل ۽ بہار
 کپتنگ پٹ ۽ لداں
 باز جوانی ہار
 درد آسینگ انت
 ٹپ رامینگ انت
 تاس گوں جہنی آں
 سر گواپاں میٹنگ انت
 مہرء شاہیں جنک
 زیدء اگلے گونک
 لٹ سہرۂ تنک
 ہلک بخشاںک انت
 چوچہ لکے کنک
 بستر ۽ کل کچک

جی جی اندام قدح قدح دیم
”بڑھنگ انت جدو ماہکان اندیم“

بُست مکن پاسا کرتا میں
حون پالانگ یا کہ ریم

تو کما ء لاس ء مرور
من جناں مہر ء ہر کش ء شاہیم
داد ء سوغاتے کہ ریت دھر ء
بیا کنیں بہراں نیم پہ نیم

بیا دگہ راہ ء راہ سرے زندیں
کے کشیت رند پداں مے گندیم

گے وفا پہ ما کت شر ء قاضی
مے ثری پہلے کہ شنگ مہدیم

کھ

ساہ ء بدل چم ء چکند

ساہ ء بدل چم ء چکند
مارا دگہ کئے است بے تو
چچو راہ ء مہر ء ملوری
چچو براہ ء سیاہ کلوری
چچو تویک چچو دوری
چچو ارمان چچو ارس انت
چچو آہ ء چچو افار
کئے انت چماں دزے مالیت
کئے انت راہاں رُژنے بالیت
کئے انت گاریں راہ ء دس دنت
کئے انت شنگیت موجیں ملگور
کئے انت روج ء برف ء وڑا کنت

☆

چو مَلور مَلور موسم بیت
من نزانن ہمسفر گم بیت

گیش کن آہ افاراں
بلکن آس کورم بیت

بُست مکن آ دگہ حالاں
مے گورا باز مردم بیت

پتا بے چاڑیں ساعتاں شالا
درد بیت درد مومم بیت

وش نینک ویش روچانی
وت چداں روت نجم بیت

ما وفا گپتہ چار راھے کہ
صد برء دلبرانی دژوٹم بیت

کھ

کئے انت دوجء حرفء وڑا کنت
نوکیں وحدء نوکیں دژوٹم
کیفانی سر تلاں در کپ
زلفء نوانء چچو آپ انت
زندء شانء کئے انت تاپ انت
مرچی جنکاں پہ کئے چاپ انت
کئے سرنیت سہریں سرگیء
پہ تو وداری پہ ما وداری
مرچاں سبز انت چمء سنجل
جنگ نہ مانیت رنگ نہ مانیت
بد رنگیء رنگ نہ مانیت
ہو کہ اگاں تو شر پرائے
مارا بس تئی جند پکاریں
ساہء بدل چمء بچکند
مارا دگہ کئے است بے تو

کھ

مہ بات انت دل کہ جنجالاں شموثیت
وتی زنجیتگیں سالاں شموثیت

پہ ارواهاں دگہ اومان باز انت
اگاں گتے زباد مالاں شموثیت

پہ شنگیں نیادہ گیرانی زباداں
اگاں واہگ وتی پالاں شموثیت

نجات ات او منی زیدہ کپوتاں
کے کہ سہڑکیں ٹالاں شموثیت

وفا ! ہر کس گشیت ما بد وپائیں
براں مے گوٹگیں گالاں شموثیت

ہمبیل

نجلن دمانے رھلوزی
کہ من دوچار گپ جنیں
پہ مارگے پہ چارگے
ملک و چیزے باروا
نہنگ و پہ ندارگے
ترا نہ زاناں تو کئے نے
بلئے منارا دوست بے
چو ساہ و دیدگ و جگر
چو مہر جزیں ہمسفر

او رہگوزی تئی باروا
منی و ، زانت ہمیش بوت
بلئے تو بخت کن منء
کہ ہاریں دوست من کنیاں
گجا چے کایاں ، گج رواں
پہ کئےء جلاں ، پہ کئے زراں
کنیا پہ ندرء کئے مراں
ترا گشاں گوں تو منی
زندء راز دارے نے
من قاصداں ودارے ء
نشانے آں گہارے ء
مادری توارے ء
میاراں پتلیں شارے ء
م کوڈی پکارے ء!!!

بلوچی کوئٹہ ستمبر ۱۹۹۲ء

گشئے کہ چو منی وڑا
تو گول اتگ ہزار در
تو بار باز کش اتگ
تو ہڈ باز لڈ اتگ
تو رنج باز سگ اتگ
تو دستہ سُہری دیدگء
تو باز آگہی عتگ
تو انکراں اوں سنگ نے
تو تاپکاں اوں پتنگ نے
تئی دیدگاں کتابء شب
تئی کندگاں گلابء نرپ
تو کیفء کدھء ملنگ
تو شہدء شیر نوش اتگ
چہ دستء مہرء مہرماں
پہ ڈولء دابے ہم عتگ
ثواب پہ گناہ تو
گناہ پہ ثواب تو

وحدے بیکھارے تو پکڑے
قول؎ قربانی؎ مہ جن گپ؎

مہکمیں سحرے؎ دل انت بندیک
وتی پیشانی؎ مہ جن گپ؎

زی تئی نام لے گپ؎ مُرت؎ بس
آئی؎ ہیرانی؎ مہ جن گپ؎

بس تئی راز؎ دوست باھوٹ انت
منی ہیرانی؎ مہ جن گپ؎

نیادی؎ دود؎ روئے سر کپتی
مے وفا گزانی؎ مہ جن گپ؎

کھ

☆

مہر؎ ارزانی؎ مہ جن گپ؎
دلبر؎ جانی؎ مہ جن گپ؎

آمرید؎ انت کہ وار بخشایت
مے گلیں ہانی؎ مہ جن گپ؎

بلکنا ترانگے ترا بخشیت
مے گہیں جوانی؎ مہ جن گپ؎

ایر جناں پہ ترا اے آزمان؎
تہنا مہکائی؎ مہ جن گپ؎

ہمراز

او زردءِ ہمرازؔ ہمسفر مئے
 اگاں بلیک مئے
 وتاء تو داناؔ زاتکارے
 بزاں تکتؔ نزائتیں عقلؔ
 زوالؔ گئے
 کہ ماں جہانؔ چو آدمی ذات
 دگے ہم است انت
 منؔ ترا چے
 ہزار گرگد انت
 ہزار مار انت
 ہزار فہم انت
 ہزار چار انت
 ہزار روان انت
 ہزار زان انت
 بلئے وتارا چو مئے ، تیگؔ
 نہ لیک انت داناؔ زاتکارے

او زندءِ ہمرازؔ ہمسفر مئے
 اگہ ہما کس
 کہ ہرھیالےؔ گردگؔ پد
 جعت ٹپکےؔ دیمؔ کنز انت
 پمشکہ ہمرازؔ ہمسفر مئے
 ہچار انگت ، ہزان انگت
 ہوان انگت ، ہزان انگت
 کہ وہدے وٹؔ نہ وٹیں جاور
 پؔ زندءِ بیا انت
 تہ مارگے بیت پؔ زاتکاراں
 ؔ جہدؔ لوٹؔ متاہ بدل بنت
 فکر مہرائی راہاں بند انت
 ہیال چہ اوستؔ سیمسراں بنت
 ہمک وداراں پؔ زندگیؔ
 ”کلن“ ہندانؔ روت دیمؔ
 تا منز لےؔ رسگ بیت انت

بلوچی کوئٹہ فروری ۱۹۹۲ء

زردِ قلات بڑھک انت
 کور آس انت واہگِ لد
 پہ رُڑنے زہر انت
 امروز دیدگانی
 سہبِ سمین گار انت
 گوں مہر وانیں واساں
 گوں شیکاں ہمکیناں
 گوں مسکیں بوہ باساں
 آجے اے زندمانی
 نامور سہ شپانی
 نوداں کلاگ بست انت
 بانگواہ در اھیانی
 گوست انت ودارِ موسم
 چو کہ غمِ گِءِ مولم
 کہ پترِ بہ بنداں
 کتے نہ جنت توارے
 پہ من گشتے مروچاں

اوستانی ساچ

اوستانی دلبریں ساچ
 شنگ مہراں زبادیں
 لیٹیں سرِ گِءِ لمبِ
 لاس گوریاں درپیش
 کہ دراجیں مدتے بیت

☆
 گشتے رُمبء رنجء رنگ بوتلیں
 وتی میتگاں چہ ودگ بوتلیں
 تئی ٹہلیں رہالو آں سر بہ کت
 ہما دروشانی دگ بوتلیں

بے مہریء تنگ
 مورکء مجگ روا انت
 مپء کدگ دوا انت
 سیاہی شپء لقا انت
 اوستانی دلیریں ساچ
 شنگ مہراں زبادیں

برے چہر بنداں پہ شوقء پدا
 گوں موجیں خیالاں مدگ بوتلیں
 تو یک رندے نیک نے مے پترء
 ہما انت ترا چہ گلگ بوتلیں

گلء ٹیولانی کمانء زدء
 بگش پخت رندء کشگ بوتلیں

وفا گھتء ارمان ہمیش انت بس
 چو آجگیں کشارء چرگ بوتلیں

کھ

بلوچی کوئٹہ نومبر ۱۹۹۲ء

کھ

انجیں جاھے کہ چہ تئی جاہءِ ذراں دُور بہ بیت
چو کہ پہ سستیءِ تیچہ پہ ما بھنبھور بہ بیت

پہ ما ارزان انت اگاں گچلیں زندہ گور گند
یا دلءِ ہون بہ بیت آپ کہ انگور بہ بیت

سد براں سگاں کہ زندانءِ وڑا ساہ سد انت
ہو، تئی ہند بہ بیت، جاہ بہ بیت، نور بہ بیت

پہ دگہ نامہءِ زندہ پہ دلے زندہ متاہ
مے سرا ساج پہ ساچانےءِ ملگور بہ بیت

ایر دے چماں چاچانی رمءِ دل گار انت
چو نہ انت ہر دماں دُر دا نگہ دستور بہ بیت

وائے وائے کہ گشیت گشتہ شبہءِ لنجیں پاس
ماہ پر بندگہءِ دستونک بہ بیت گال کہ سندور بہ بیت

ہمسفر سستہءِ نیل بیگاہ انت
دلجمیں مہرہءِ بارگیں راہ انت

بیا بہ تنگیں کہ خونہءِ ہوشام انت
قدح انت یا کہ پُرشگیں ماہ انت

نے غمہءِ میلیت نے ترہیت دروے
کئے ہرانت چو نمیں صُحبہءِ بیگاہ انت

ہر کدہءِ عشق و داستان چار ات
مپ بختائیءِ کاریءِ سیاہ انت

جی پدا دروے زیرہءِ چیریں
کہ طلب زردہءِ دُرشگیں ساہ انت

چوں وفا کرز انت اے ہزار سجدہ
اے ہما پہکہءِ پاکیں پہرہ گاہ انت
بلوچی کوئہ

جولائی ۱۹۹۳ء

نمکین لُغانی ارمان زُرنگ؎ چتے جنگ
دل پدا گیرنگ؎ چتے جنگ

ریگزار انت تپلی گور گنداں بچار
ہور؎ دزن؎ شرنگ؎ چتے جنگ

ما کہ کانیں جہزگاں زور انت بلاہ
شب گشتے انسرتگ؎ چتے جنگ

لیلوی لاڑی نہ لویت مھٹل؎
تو کہ دل مے بُرتگ؎ چتے جنگ

انہی ہنی نہ رچ انت تاک؎ پل
اے ہر ہم گرتگ؎ چتے جنگ

چے سہا؎ چے پے بیگھی وفا
جیک؎ جاگ درتگ؎ چتے جنگ

بلوچی کوئٹہ جون ۱۹۹۳ء

بیا

اومنی ساہ؎ بدل

دل؎ سوغاتیں غزل

بیا کنیں راہاں بدل

ہور؎ بیس ابد؎ ازل

دھر؎ بازاراں رویں

پے دلی جاراں رویں

بڑگ؎ واراں رویں

سیر؎ ازگاراں رویں

زہر؎ آزاراں رویں

گلکیں گیواراں رویں

مہر تالان کنیں
سہت سالان کنیں
ہر مملو رگیں ولء
گلء بالان کنیں

او دلبریں صباہ

دانکہ بانداتے بھیت
وٹشی شاتے بھیت
گل جہان یک بہ بھیت
یا منی ساہء بدل
ہور بنیں ابد ، ازل

بلوچی کوئٹہ

اکتوبر ۱۹۹۲ء

او دلبریں صباہ تو
وہدے کہ یاتاں کائے
اوستانی کلکشانء
استالان دل چچنیت
چہ کیکدء شہازء
شہرے منء رسنیت
او دلبریں صباہ تو
وہدے کہ یات کائے
رنجء اڈوکیں تارے
بکیت سرء چہ پاواں
گردیت ایتگیں سازے

کھ

پہ ترا بوہم بس پہ ما نشانی گواتے
داں نہ جنت زند بدیں مرگ وئی شہماتے

پُرس اتوں سہب و ہمک رھلوزء احوال تئی
نے سلامے، نے گلہ، نے کہ چہ تو دزھباتے

جزماں امبازاں گزنت گوانکاں ملوریں ماہ و
شانت و کنڈان و مئے فکر و گہار و براستے

زاناں کہ بوتہ پدا مسک و زباد و کمی
تئی بیکانی تھا وہدے غمگ انت شاتے

ما ہمک تھر وفا لوٹیں بلے کئے بکشیث
مہر پہ لوٹ و طلب داد و دہ و ہیراتے

کھ

ماں مئے دل و رہاں

آ سہت بیت قیامت

گریوگ منی متاہ بیت

بتداں ملور و بوگ

چہ روکاں دیدگانی

رنگ رنگیں براہ و زپشت

پہ تئی گلابیں رکاں

مہرانی ہار ملیت

لید پار بنت واہگ

کہ بہراں زندگی و

مہلج و دلبری و

دلوہ و ہمدلی و

ہمراہ و سنگتی و

او دلبریں صباہ تو

وہدے کہ یات کائے

بلوچی کورنہ اکتوبر ۱۹۹۲ء

ساہو ارواہ و کپ

ساہو ارواہ و کپ
 ٹرپ چو پھلن بہ ٹرپ
 بوٹن گہتی مہ بو
 کسی پاواں مہ کپ
 بلکن تو غم نے
 درد رنجاں دم نے
 اے وڑا پش نہ انت
 تو ہمک ڈروٹم نے
 چے تو لوٹ نے بگش
 چے ترارا پکار
 ہرچی پے تو تیار
 ہرچی ، ہر چیز تئی
 کسے آزیز تئی
 جزمیں بالادہ سر
 مے حدیشیں ہبر
 ساہو ارواہ و کپ

اے بزور مے جگر
 اے بزور جان و سر
 اے بزور ہر ہبر
 مہر شاہیں ہر
 اے بزور دلیر انت
 جان ساہو سر انت
 کورے تنی سر انت
 دشت کوہ گر انت
 پے تو ہیرات ہمک
 درچکی پھلن بر انت
 چے تو لوٹ نے وگہ
 ہرچ آہو تئی
 ہرچ ماہو تئی
 ہرچ زندان تئی
 ہرچ پاہو تئی
 ہرچ گیابان وڈن
 ہرچ جاہو تئی

باتاں

تئی بازارے بازار باتاں
اگہ گاران گہ انگہ گار باتاں

گنداں ہر دیں ملور بنت بیگاہ
دلبرہ جان گہ سہاہ براہ
سرگرس راہاں مرگ پکند میت
دیمہ آدینک بنت بدہ بدواہ
زند بہر پہ اشاں ڈوبار باتاں

نوکی ایمان پنگ تو زان ے
شرہ شرنگیں گلگ تو زان ے
تئی لغانی ستا چے بکناں
مسکیں میدانی شلگ تو زان ے
تئی پیشانی سینگار باتاں

سہاہ ارواہ کپ
آ ستر سر بخت
رہراں گر بخت
آسہ انگر بخت
وت بلے گار بیت
داغہ انکار بیت
پہنہ ڈوبار بیت
ہلکاں سنگسار بیت
آخرہ آوتی
زندہ گڈی سرہ
سکت لاچار بیت
بہ نہ گواہیت پدا
انچو گمسار بیت
سہاہ ارواہ کپ
نرپ چو پھلن بہ نرپ

بلوچی کوئٹہ مارچ ۱۹۹۲ء

ہر دیں ما ماحیں روئے دم چارت
بازےء گیشء بازء کم چارت

اتک بیگھے تئی ملاراں گوں
ہر دماں ما کہ دردء غم چارت

تئی کہ بچکندء شب نمیران انت
ماں بزاں دُروشانى شمع چارت

داں جا انت کہ کال گیم رنگ
تو ملوریء مئے قلم چارت

ناں دلء مپ نیکہ محرم مئے
تو چئیء روپے صد ملم چارت

ما ”وفا“ گشتء ”مهر“ زندگ گت
بس تئی فضلء تئی کرم چارت

گپء دیوانگیء چے بکناں
ثرانگء ثرانگیء چے بکناں
گپ بہ بیت لذتء رنجء
هشکین تئی پانگیء چے بکناں
گش کہ ذراہاں اگاں یار باتاں

بُست کن بیا سہاء بیگہاں
میتگء هلکء لوگء جاگہاں
پہ کنیا چو ملورء مرگیگ انت
چے نہ گرتہ ادا مئے بدواہاں
پہ بدان مرگےء گواجاں باتاں

ناں مسافرء ناں کہ بندوکاں
ناں چہ تو دورء ناں دلء تو کاں
اے گورء رنجء آ گورء شاوہ
بیت سما انچو چہ تئی گندوکاں
پہ ترا شادہاں سر بار باتاں

بلوچی کوئٹہ

جولائی ۱۹۹۲ء

چو اومانءِ تارءِ بلیت ماہکان
دلءِ ہر دیارءِ بلیت ماہکان
صدگہ بہ باتاں کہ مرچاں تئی
لُٹءِ سحارءِ بلیت ماہکان
بگندیلءِ رنگانی شوخیں شپاں
گوں جزمیں بہارءِ بلیت ماہکان

تئی شہرءِ برکت پدا چے
لوٹءِ پکارءِ بلیت ماہکان

بہ جمب دلچئیءِ طلب ڈروشمءِ
داں جیگءِ ہوارءِ بلیت ماہکان

پدا ما وفاءِ ”وفا“ نذر گت
کہ زلفءِ گبارءِ بلیت ماہکان

کھ

☆

دوزخءِ جاہ کنگ لیب نہ انت
سُہباں بیگاہ کنگ لیب نہ انت

واہگءِ راہاں جیگ بنت تل تل
اے گراں راہ کنگ لیب نہ انت

پہ زہیرانی پوئے پیوگاہءِ
دامنءِ پراہ کنگ لیب نہ انت

مے وئے غم جتیں چٹائی تہا
دردءِ سوگاہ کنگ لیب نہ انت

سمبھیت ہردیں ما کہ مھکانے
تہ شپاں سیاہ کنگ لیب نہ انت

ما وفائیںءِ تا ابد مانیں
مارا بیگواہ کنگ لیب نہ انت

ہر دس ترا بہ گندیں ماں باغانی ترے تاب
دوہکانء ولبریں گوا، آ داس سمھ ایت

بیا رنگہ پیل زور پہ قولانی ساعتاں
مرچی گلء ما بالیں مئے ماس سمھ ایت

ہر کس پہ شھم دُڑو شھم پہ ماہہ ماہکان
مئے کڈکء اوں برکتء تئی آس سمھ ایت

چے تو منارا پُرس ئے چے زانتہ زانگ انت
روچے وفا بیت جیگانی الماس سمھ ایت

کھ

☆

گیڑتلیں مئے واہگء بھو واس سمھ ایت
چکند کہ کندگانی ہر پاس سمھ ایت

ہر روج ناں برے برے میدانی نیامء تئی
تو بے ساء ترا نگء مئے باس سمھ ایت

شنگ انت دلانی میتگء یک انجیں دُڑوشے
چو کہ صباہاں جنگلاں کر پاس سمھ ایت

من واہگانء زندء سرجم کنانء بخشاں
نچکند گے اگاں دنت صُحبء سحارء موسم

ما جور نوش اُتک بس چہ چندء دوز واہاں
انگہ نہ دیتگ دیدگ کیفء ملارء موسم

صدور دہ اندوہاں بیت بے وائیں دیدگء شپ
یک ساہتے بیت انت جیگء پکارء موسم

زندء پوء ندرگ بیاکن کہ جنگء چوپ انت
درکپ نوں اُتک انت تئی ترشتیں تلارء موسم

توہر دئے وفا من ، آسگ وت جہان بیت
کم کم ء میٹگاں کیت دستء شہارء موسم

کھ

اُتک بہارء موسم چنکء پلارء موسم
شانتل میگ تئی نی شت انتظارء موسم

استار ہلہینوں ساہء ودارء گلء
ہردیں کہ بات اُتک انت ”کید“ء شہارء موسم

موجے کہ لذتے بس بیگاہ بنت صد کہ
بیت انت اگاں تئی دوست لچ میارء موسم

مجال

ابید چہ کیف کتابِ بالاد
 قلم اوں مرنگ دستِ شل انت
 ٹپنگ چے ے جنگ چے ے
 کہ دیدگانی متاچ مل انت
 گمان حرف انت نشان حرف انت
 ایتگیں مہر و فاء راہاں
 تئی مروچاں روان حرف انت
 مبات دریگت اے ٹلسیں واب
 سچات دریگت اے آگھیں واب
 پدا ملور انت منی ملوری
 ترا اوں پیچات تنابے تاب
 من کسے بالاد سر نہ داتگ
 اے گران واین جگر نہ داتگ
 منی اوں آرام سمبھگ زانت
 وفاء مہر اے بر نہ داتگ
 اگاں گنگ مے بداں اے سستا

شگل نام شگل باتیں
 ہما کہ پتو پہ ساہ جان انت
 مروچی آ ہم سوال بات انت
 شپانی موبے شپاں گڈیتنگ
 غمانی گیوارے شنگلے پہ
 مے اوں زہر آپاں نوش کنت آ
 داں آئی مارا کہ مزونگلیتنگ
 نہ سگھاں شاہانی پیچہ تاباں
 اے اندوہ غم مبات ہج
 پدا مے نام شرے ببا دے
 داں تیر لگت پہ بے قراری
 جہان آس چرے بادے
 داں شادہانی سفر نہ کثیت
 داں منزلانی ہبر نہ کثیت
 داں فکر پہ ماہ ذکر پہ ماہ
 قلم مے بات علم مے بات

کھ

بنوش قدح آپ شراب و ترمپ رچیت
پہ ہوش و سار و گہ دُر دپانی کار چہ انت

ہے کہ دُور استیں و ماہکان بر مشیں
مہ زرمہ مار و گہ دُر دپانی کار چہ انت

ہے کند یک برے چو پیسے پکا
وفا و یار و گہ دُر دپانی کار چہ انت

منی توار و گہ دُر دپانی کار چہ انت
اوست تہار و گہ دُر دپانی کار چہ انت

پدا شمشنگ انت مہرانی دوست جانیکاں
معیت کرار و گہ دُر دپانی کار چہ انت

نہ لوتنگ ماہ و کہ مہکان دیار
گسر ما گار و گہ دُر دپانی کار چہ انت

کھ

تنی مثال ہمیش سہارت کنت انگرےء

مہ گند شپتالاں گرد گردیں آدینکاں
ہگندئے مانہڑے مہرانی ڈنگرےء

لوٹگاناں چے یے اردگاں طلب گاریں
مس سرمگان جنگ کوکرانی جمہرےء

تو شاعرانی غزل کوچکے بہار گاہے
تنی مست ہو بتگیں بدن روان اخت تیہرےء

مکش سمین گوں سنج بتگیںھیالء بت
ہکت نقش وفاء گوارانی زیورےء

کھ

☆

دمانے دیر نہ گوست بال گت کپودرےء

چچا چہ دست پدا ماہکان جمہرےء

چہ واریانی گسء پڈکء حاکاں چے لوٹے

گور گشیگاں ٹنگ مے وڑیں بے درےء

داں عشق مار نہ وارت حسن داں نہ جنت چنے

آچھ تاب نہ بیت دل بروکیں رھسےء

نہ ناز تو کہ برانے مجازیں استالان

چار بند

مست انت دریاہ دل گوں چولان انت

زندہ گیابانہ رنگہ ڈولان انت

گل جہانہ کہ من ہیال گردینت

ہر گورہ گنداں مرچی بولان انت

ساہو ارواہہ روگ

دڑوٹھمہ بڑاہہ روگ

چو گشتیگاں پہ شپاں

دیدگیں ماہہ روگ

کھ

شنگ شنگ ہر گورہ گروک انت بیا

زندگی پھلن ، ماہہ نوک انت بیا

تئی ودارانی پاساں مسکیناں

دل پہ امبازےہ ہدوک انت بیا

کھ

انچوتی لاس عبدل گیمرتگ

منی الماسیں غزل گیمرتگ

واہگاں شنگ جنیں بیاماء مئے

دانکہ مئے ماس عبدل گیمرتگ

کھ

بلین دامنِ براہاں کہ مئے راہِ نِجیت
زندہ ناموریں شپاں چار دہائی ماہِ نِجیت

براہ ، چچی چو پچھو تاب نہ بیت
دُڑو شم و شہم و رنگ و داب نہ بیت

تئی نچکند ، ماں مئے کلپیں دل و پیڑ گاہاں
چو کہ آزمان و جبین و گلیں بیگاہِ نِجیت

ہو ، تئی منگلے و نال و وڑا
بس کزگ انت کہ یک حساب نہ بیت

کھ

چے چے غم چے شادھے
مارا درکار شپ چار دھے

اشکِ بونگ انت سر چادر
زر و تابان و مہر و سوداگر

ماھے بہ بیت کہ ماھلے
جی چہ ودار و وادھے

باز رپیت و باز چ تریت
باز شادانیں زاناں روچاں پر

کھ

کھ

اسے ، باسے ، دُرُغِ لاسے
زندہ نمیرائیں چکاسے

ماسِ گہارہ پہ دُرِوانگ
مہرِ جنگِ نیستِ کسائے

واہگِ کلکشان دُورِ مہ سُرپ
مے گلیں زندمان دُورِ مہ سُرپ

پیرِ جوانِ انتِ ورنِ انت
کودکانی نوان دُورِ مہ سُرپ

کھ

براہے ، ماہے پہ ارواہے
پہ مے چماں وٹھیں راہے

من کہ گنوکِ تو کہ ہدوکِ
پرچہ لوٹیتِ آتِ آہے

سجین بیگاھاں شنگیں شارے
بلین بانگواھاں بامسارے

ورے مُرادانی اندریں براہ
چو مہکانِ پہ شپ تہارے

کھ

زرد بند گاہے چو بندی پرشیت
پیسری سر بیت رندی پرشیت

چول سگان انت آئی لہڑ
ما نزورانی بلکیں کنڈی پرشیت

www.BalochPoet.com

نہ ٹھکانہ نہ نیکہ ہندہ جاہ
من نیاں بچ کسی دوست دلوہ

چنچو تراپول ورا ناں گرہ گتیں راہاں
دروشمہ گواہ نہ دنت جی منی سہب بے گاہ

کھ